

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Кафедра англійської філології

КУРДЕЛЬЧУК СОФІЯ ЛЕОНІДІВНА

ВЕРБАЛЬНІ ТА НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ
ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО ТИПАЖУ «БРИТАНСЬКА КОРОНА» В
КІНОДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ СЕРІАЛУ «КОРОНА»)

Спеціальність 035 Філологія

Освітньо-професійна програма: мова і література (англійська).
Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська.

Робота на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Науковий керівник:
ЧАРІКОВА ІРИНА ВАСИЛІВНА,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської філології

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № 4

Засідання кафедри англійської філології

від 7 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри

проф. Ущина В. А.

Луцьк 2024

АНОТАЦІЯ

Курдельчук С. Л. «Вербальні та невербальні засоби створення лінгвокультурного типажу «Британська корона» в кінодискурсі на матеріалі серіалу «Корона»». Магістерська робота на здобуття ступеня магістра за спеціальністю 035 Філологія (англійська мова та література). – Волинський національний університет імені Лесі Українки. Кафедра англійської філології. Луцьк, 2024. – 72 с.

Магістерська робота присвячена дослідженню вербальних та невербальних засобів створення лінгвокультурного типажу «Британська корона» в кінодискурсі на матеріалі серіалу «Корона».

У роботі проаналізовано вербальні та невербальні елементи, що відображають культурні та соціальні аспекти британської монархії, а також механізми, за допомогою яких серіал формує уявлення про історичних персонажів та їхню взаємодію з суспільством. Для досягнення поставленої мети розглянуто особливості діалогів, героїв і їхню мову, а також візуальні елементи (жести, міміка, костюми), які разом створюють образи королівських особистостей. Особлива увага приділяється тому, як ці елементи впливають на сприйняття культурного контексту глядачами. У результаті проведеного дослідження було виявлено, що серіал «Корона» є не тільки художнім твором, а й потужним інструментом формування сучасного уявлення про британську культурну ідентичність.

Представлене дослідження може бути корисним для фахівців у галузі мовознавства, культурології та кінознавства, а також для всіх, хто цікавиться актуальними аспектами представлення королівської тематики в сучасному медіаполі.

Ключові слова: лінгвокультурний типаж, вербальні засоби, невербальні засоби, кінодискурс, британська корона, серіал «Корона», культурна ідентичність, мовленнєва діяльність, символіка.

SUMMARY

Kurdelchuk S. L. «Verbal and non-verbal means of creating the linguo-cultural type "British Crown (case study of the TV series «The Crown»»». Master's thesis for a master's degree in speciality 035 Philology (English Language and Literature) – Lesya Ukrainka Volyn National University. Lutsk, 2024. - 72 p.

This master's thesis explores the verbal and non-verbal means used to create a linguocultural typology of the "British Crown" within the cinematic discourse of the series "The Crown." The research analyzes linguistic and choreographic elements that reflect the cultural and social aspects of the British monarchy, as well as the mechanisms through which the series shapes perceptions of historical figures and their interactions with society.

To achieve this goal, the thesis examines the peculiarities of dialogues, character portrayals, and their language, as well as visual elements such as gestures, facial expressions, and costumes. Together, these aspects contribute to the representation of royal personalities. Special attention is given to how these elements influence viewers' understanding of the cultural context. The research demonstrates that "The Crown" serves not only as an artistic work but also as a powerful tool for shaping contemporary perceptions of British cultural identity.

Key words: linguistic and cultural type, verbal means, non-verbal means, film discourse, British crown, TV series "The Crown", cultural identity, speech activity, symbolism.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ЛІНГВОКУЛЬТУРНИХ ТИПАЖІВ У КІНОДИСКУРСІ	9
1.1. Поняття та характеристика лінгвокультурного типажу в кінодискурсі	9
1.2. Вербальні засоби створення образів у кінематографі	16
1.3. Невербальні засоби та їх роль у формуванні кінематографічного образу	24
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВЕРБАЛЬНИХ І НЕВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ СТВОРЕННЯ ТИПАЖУ «БРИТАНСЬКА КОРОЛЕВА» В СЕРІАЛІ «КОРОНА»	31
2.1. Лексико-семантичний аналіз мови персонажа «Британська королева»	31
2.2. Невербальні засоби (жести, міміка, постава) в створенні образу «Британська королева»	43
РОЗДІЛ 3. СИНТЕЗ ВЕРБАЛЬНИХ І НЕВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ У ФОРМУВАННІ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО ТИПАЖУ «БРИТАНСЬКА КОРОЛЕВА»	52
3.1. Аналіз інтеграції вербальних і невербальних засобів у формуванні типажу	52
3.2. Вплив комбінації вербальних та невербальних засобів на сприйняття типажу глядачами	60
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	70

ВСТУП

Актуальність дослідження. Вивчення лінгвокультурних типажів у кінодискурсі є складним і багатогранним процесом, який набуває особливої значущості в сучасній культурі. Кінематограф, як один із найпотужніших засобів масової комунікації, не лише відображає соціокультурні особливості різних націй і спільнот, але й активно впливає на формування культурних стереотипів та уявлень про національні образи. З допомогою візуальних, вербальних та невербальних засобів кінематографічні твори здатні створювати впізнавані образи, які стають символами певних культур або націй. Ці образи можуть підтримувати або ж руйнувати стереотипи, формувати нові уявлення про ті чи інші особистості та їхній спосіб мислення, поведінки, життєві цінності. Лінгвокультурний типаж, створений у кінематографі, відкриває перед глядачами можливість пізнати культурні, мовні та ментальні особливості персонажів, допомагаючи краще зрозуміти національну специфіку поведінки, систему цінностей та світогляд, що формує кожен конкретний образ. За рахунок поєднання вербальних та невербальних елементів, глядач може вловити тонкі нюанси міжкультурної комунікації та досягнути суттєві відмінності у вираженні емоцій і думок представниками різних культур [Петрова, 2018].

Особливо цікавим є аналіз такого лінгвокультурного типуажу, як «Британська королева» у серіалі «Корона», оскільки цей образ містить у собі набір лексичних, семантичних та невербальних особливостей, які є знаковими для британської культури та ментальності. Головний персонаж, британська королева, утілює ідею величі, стриманості та суворої вірності традиціям, властивих британському суспільству. Відповідно, кінематографічні засоби, що використовуються для створення цього образу, зокрема мова, жести, манера поведінки та навіть стиль одягу, є втіленням британської культури. Вербальні засоби, як-от стиль мовлення, специфічний лексичний вибір, інтонація, передають відчуття дисциплінованості,

інтелігентності та королівської гідності, притаманних історичному образу британської королеви. Невербальні засоби – жести, міміка, постава – допомагають додатково підкреслити образ монархині, яка тримається з гідністю, але водночас прагне виявити людяність і емпатію. Такі елементи дозволяють не лише відтворити типаж історичної постаті, а й створюють у глядача уявлення про специфіку поведінки представників британської аристократії загалом [Сергієнко, 2023].

Вивчення лінгвокультурних типажів на основі кінематографічних образів, як-от образ британської королеви, дозволяє заглибитися у процеси формування національних стереотипів і виявити ті лексико-семантичні та невербальні засоби, які найчастіше використовуються для їхньої реалізації. Кінематограф активно впливає на сприйняття реальних історичних особистостей, оскільки через популярні медіа-образи у свідомості глядачів формуються певні уявлення, які часто стають шаблонами для розуміння цілих культурних спільнот [Завгородня, 2021].

Теоретичною базою дослідження кінематографічних образів є праці науковців, які розглядають питання міжкультурної комунікації та специфіку використання вербальних і невербальних засобів у кінодискурсі. Серед таких науковців слід згадати Донець П. М., який досліджує особливості мовної комунікації, її функції та вплив на формування стереотипів у суспільстві [Донець, 2020]; Коч Н., який аналізує вплив невербальних засобів, таких як жести та міміка, на сприйняття національних образів у кіно [Коч, 2019]; та Загороднову В. Ф., яка вивчає механізми створення національних образів і роль лексико-семантичних елементів у їх формуванні [Загороднова, 2018]. Завдяки дослідженням цих авторів можна глибше зрозуміти теоретичні засади аналізу лінгвокультурних типажів, що дає змогу краще розкрити їхню роль у формуванні образів, а також механізми їхнього впливу на глядача. Аналіз кінематографічного образу британської королеви в контексті серіалу «Корона» є прикладом того, як кінематографічні засоби можуть бути використані для створення візуального та мовного втілення певної

культурної ідентичності, що відображає не тільки риси особистості, а й глибокі соціокультурні та національні особливості, властиві британському суспільству.

Об'єкт дослідження – лінгвокультурні типажі у кінодискурсі.

Предмет дослідження – вербальні та невербальні засоби створення образу «Британська королева» в серіалі «Корона».

Мета дослідження – провести комплексний аналіз лінгвокультурного типажу «Британська королева» у серіалі «Корона», дослідити використання вербальних і невербальних засобів для формування цього образу та їх вплив на сприйняття глядачами.

Завдання дослідження:

- охарактеризувати поняття та особливості лінгвокультурного типажу в кінодискурсі;
- дослідити вербальні засоби створення кінематографічних образів;
- вивчити невербальні засоби та їхню роль у формуванні кінематографічного образу;
- провести лексико-семантичний аналіз мови персонажа «Британська королева» в серіалі «Корона»;
- проаналізувати невербальні засоби, такі як жести, міміка та постава, у створенні образу «Британська королева»;
- оцінити синтез вербальних та невербальних засобів у формуванні лінгвокультурного типажу «Британська королева».

Методи дослідження. У дослідженні застосовувались методи аналізу наукових праць з міжкультурної комунікації, лінгвістики та кіномистецтва; лексико-семантичний аналіз для дослідження вербальних засобів персонажа; аналіз невербальних засобів, таких як жести, міміка та постава, а також синтетичний підхід для інтеграції вербальних і невербальних аспектів у формуванні образу.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, шести параграфів, висновку та списку літератури українською мовою.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ ЛІНГВОКУЛЬТУРНИХ ТИПАЖІВ У КІНОДИСКУРСІ

1.1. Поняття та характеристика лінгвокультурного типуажу в кінодискурсі

Лінгвокультурний типаж є складним і багатограним поняттям, що має важливе значення в сучасних дослідженнях з лінгвокультурології та когнітивної лінгвістики. Він представляє собою культурно зумовлену мовну модель, яка втілює національні та культурні стереотипи, традиції, цінності, світогляд та поведінкові патерни конкретного соціуму. Лінгвокультурний типаж формується на основі певної сукупності мовних засобів, що відображають національно-культурну специфіку мовного світобачення. Цей концепт дозволяє дослідникам розглядати мовну особистість як своєрідний культурний артефакт, в якому віддзеркалюється весь комплекс культурних настанов суспільства, його історичний досвід та ціннісні орієнтири [12, с. 62].

В контексті кінодискурсу лінгвокультурний типаж виступає важливим елементом аналізу, оскільки через кінематографічний текст часто передається не лише сюжетна лінія, але й глибші культурні й національні архетипи. Кіно, як синтетичне мистецтво, яке включає в себе візуальний, аудіальний та вербальний плани, дозволяє комплексно розкрити та репрезентувати лінгвокультурний типаж. Завдяки кінематографу можна побачити, як мовні та культурні коди працюють в єдиному просторі, формуючи образи, що втілюють ті чи інші національно-культурні типажі.

Одним з ключових аспектів лінгвокультурного типуажу є його здатність відображати національні стереотипи. Стереотипи, як своєрідні узагальнені уявлення про представників певної нації або культурної групи, формуються на основі певних мовних маркерів і культурних кодів, які легко впізнаються в кінодискурсі. Наприклад, американське кіно часто експлуатує стереотипи, пов'язані з росіянами як суворими, холодними та дисциплінованими, що знаходить своє відображення як у вербальній, так і невербальній поведінці

персонажів. Ці стереотипи закріплені в мові, яка використовується персонажами, в їхній інтонації, мовних конструкціях, акцентах, а також у їхньому одязі, поведінці та культурних звичаях.

Лінгвокультурний типаж у кінодискурсі також відображає соціокультурні цінності та норми, характерні для конкретного суспільства або епохи. Наприклад, кіно періоду «золотої ери» Голлівуду активно використовувало типаж «справжнього американця» – мужнього, незалежного, вільного індивідуаліста, який цінує особисту свободу та відповідальність. Цей образ втілювався не тільки через сюжети та характери, але й через мовні особливості: використання неформальних висловлювань, характерних для американського англійського жаргону, акцент на особисті займенники, що підкреслюють індивідуальність, та інші лінгвістичні засоби.

Крім того, кінодискурс дозволяє виявляти діалогічність лінгвокультурного типуажу, що виникає при взаємодії різних культурних систем. Наприклад, у фільмах, де стикаються представники різних культур, часто можна спостерігати, як лінгвокультурні типажі виявляють свою відмінність через мовні бар'єри, специфіку комунікативної поведінки та різне розуміння культурних кодів. Це може бути виражено через комічні ситуації, коли персонажі неправильно розуміють один одного через різницю в мовних і культурних звичаях, або через драматичні конфлікти, які виникають через несприйняття іншої культури. Такі взаємодії дозволяють глибше зрозуміти сутність лінгвокультурного типуажу як явища, що знаходиться на перетині мовної та культурної систем [10, с. 142].

Особливе значення лінгвокультурний типаж має в контексті кінодискурсу, що репрезентує певні історичні епохи або соціальні групи. Наприклад, у фільмах про війну часто зображуються військові типажі, які втілюють специфіку мови і поведінки представників певних армій чи націй. Такий типаж, як правило, включає в себе використання професійної лексики, жаргонізмів, специфічних мовних оборотів, які відображають не лише професійну належність, але й національну або культурну приналежність. Ці

лінгвістичні елементи дозволяють глибше розкрити культурні особливості персонажів та підсилити атмосферу історичної достовірності.

Іншим елементом лінгвокультурного типажу в кінодискурсі є його здатність передавати культурну ідентичність через вербальні і невербальні засоби. Наприклад, у фільмах, де головні персонажі належать до певної етнічної або релігійної групи, їхня мова може включати специфічні лексичні та граматичні особливості, які вказують на їхню культурну належність. Це може бути виражено через акцент, використання мовних запозичень, що походять з рідної мови, або через фразеологізми, характерні для цієї культури. Невербальні елементи, такі як міміка, жести, стиль одягу і манери поведінки, також є важливими компонентами лінгвокультурного типажу, оскільки вони підкреслюють культурну специфіку персонажів та допомагають глядачу зануритися в культурний контекст.

Кінодискурс також виконує функцію популяризації певних лінгвокультурних типажів, що згодом можуть стати частиною глобального культурного простору. Наприклад, образ британського джентльмена, який часто зустрічається в кінематографі, став універсальним символом витонченості, ввічливості та інтелігентності, і цей типаж закріпився не лише в національній культурі, але й став частиною глобального культурного коду. Такий типаж відображається через специфічну мову персонажів – вибір лексики, граматичні конструкції, акцент, а також через невербальні елементи – одяг, манери, звички, що в сукупності створює впізнаваний образ, який легко ідентифікується глядачем.

Лінгвокультурний типаж – це комплексний феномен, який поєднує в собі мовні особливості, культурні коди та ментальні структури, властиві певному народу чи соціальній групі. Він відображає специфіку національної ідентичності, культурні стереотипи та глибинні цінності суспільства. У кінодискурсі лінгвокультурні типажі часто виступають носіями національної ідеології та культурних архетипів, завдяки чому фільми стають своєрідними

«дзеркалами», що відображають колективне несвідоме та соціокультурний досвід певної нації.

Перш за все, лінгвокультурний типаж у кіно проявляється через мовну характеристику персонажів. Мова героїв, їхній словниковий запас, акценти, інтонації – все це стає маркером належності до певної культурної традиції. Наприклад, у американських фільмах часто можна зустріти стереотипні образи, де герої розмовляють з південним акцентом, що асоціюється з жителями південних штатів США. Це не просто фонетичний елемент, а культурний знак, який несе певне значення – наприклад, вказує на простоту, консервативність або ж на певну аграрну культуру. Водночас, британські акценти часто пов'язуються з інтелектуальністю, освіченістю та аристократичністю, що також формує певні стереотипи про британську культуру [5, с. 137].

Іншим важливим аспектом є тематичний зміст та контекст мовлення, який відображає культурні цінності та ментальність. Лінгвокультурний типаж формується не тільки за рахунок лінгвістичних характеристик, але й через тематику, яку порушують персонажі у своїх розмовах. Наприклад, у французькому кінематографі часто піднімаються питання кохання, філософії, особистої свободи та мистецтва – теми, які глибоко вкорінені в французькій культурі. Це створює певний образ французького менталітету як відкритого до інтелектуальних дискусій, романтичного і тонкого у своїх почуттях.

Крім того, лінгвокультурний типаж у кіно часто відображає національні стереотипи, які можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на сприйняття культури. Наприклад, стереотипні образи російських персонажів у західних фільмах, де вони часто виступають як антигерої, агенти спецслужб або жорстокі злочинці, формують певний негативний образ Росії та російської культури загалом. Це демонструє, як кінематограф може бути інструментом культурної пропаганди, що впливає на глобальне сприйняття націй та народів. З іншого боку, фільми, що акцентують увагу на позитивних національних типажах, можуть сприяти поширенню культурного

впливу та підвищенню престижу національної культури на міжнародній арені.

Лінгвокультурний типаж також відображає соціокультурні зміни, що відбуваються у суспільстві. Наприклад, сучасні американські фільми дедалі частіше включають у свої сюжети персонажів різних етнічних груп, де мовна характеристика персонажа відображає мультикультурність та різноманітність американського суспільства. Це є свідченням того, як лінгвокультурні типажі у кінодискурсі еволюціонують разом зі змінами у суспільстві, відображаючи нові культурні тренди та соціальні реалії.

Окремо варто звернути увагу на феномен глобалізації, який значно впливає на формування лінгвокультурних типажів у кіно. Глобалізація сприяє змішуванню культурних кодів, що призводить до виникнення нових лінгвокультурних типажів, які поєднують у собі елементи різних культур. У кіно це може проявлятися через багатомовність персонажів, використання різних мов у межах одного фільму, або ж через звернення до тем, які актуальні для глобального суспільства. Такий підхід дозволяє кінематографу досягати ширшої аудиторії та створювати універсальні образи, які зрозумілі та близькі людям різних культур.

Таким чином, лінгвокультурний типаж у кінодискурсі є багатограним явищем, яке відображає взаємодію мови, культури та ментальності. Через мовні характеристики, культурні коди та стереотипи, які передаються через персонажів фільмів, кіно формує уявлення про національну культуру, сприяє поширенню культурних цінностей і водночас може сприяти закріпленню певних стереотипів. Лінгвокультурні типажі у кіно не лише відображають реальність, але й активно впливають на її сприйняття, що робить кінематограф потужним інструментом культурної комунікації та впливу. Вони відображають соціокультурні зміни, що відбуваються у суспільстві, і водночас формують уявлення про культурну ідентичність у глобальному контексті. Тому дослідження лінгвокультурних типажів у кінодискурсі є

важливим для глибшого розуміння того, як культура проявляється через мову та як мова, у свою чергу, впливає на культуру [15, с. 12].

У кінематографі важливим елементом створення персонажів є використання лінгвокультурних типажів, що являють собою стереотипізовані моделі поведінки, мовлення та культурних характеристик, притаманних певним соціальним, національним або етнічним групам. Типологія лінгвокультурних типажів відіграє вирішальну роль у формуванні кінодискурсу, оскільки дозволяє створювати глибокі й багатогранні образи, які відображають складні процеси культурної комунікації, ідентичності та взаємодії.

Лінгвокультурний типаж є складною багатокомпонентною одиницею, яка включає в себе не тільки мовні, а й культурні, соціальні та психологічні аспекти. Вони можуть проявлятися через специфічну лексику, фразеологію, стилістичні прийоми, інтонації, акценти, а також через культурні коди, цінності та норми поведінки. Це дозволяє глядачеві розпізнавати персонажа не лише через його мовні особливості, а й через його поведінку, систему цінностей та культурні орієнтири.

Одним із найпоширеніших лінгвокультурних типажів у кінодискурсі є типаж «типового американця». Цей образ формується через специфічні мовні й культурні особливості, притаманні представникам середнього класу Сполучених Штатів Америки. Його мовлення характеризується вживанням розмовної мови, з великою кількістю скорочень, сленгу, фразеологізмів та культурних реалій, що відображають американський спосіб життя. Серед основних культурних кодів такого типажу можна виділити цінність індивідуалізму, прагнення до успіху, наявність «американської мрії», яка часто визначає життєві цілі персонажа. У кінодискурсі такий типаж часто використовується як носій певних культурних стереотипів, що дозволяє глядачеві легко ідентифікувати його.

Іншим поширеним лінгвокультурним типажем є «англієць», який у кінематографі зазвичай представляється як носій культури високого рівня.

Його мовлення вирізняється чіткою артикуляцією, вживанням стандартного британського варіанту англійської мови, часто з акцентом на правила ввічливості, формальність, аристократичність. Цей типаж, як правило, репрезентує культурні цінності британської культури, такі як традиційність, шанобливе ставлення до історії та монархії, а також певна стриманість і консерватизм. У кінодискурсі такий образ часто використовується для створення контрасту з іншими типажамі, що дозволяє глядачеві відчувати культурні відмінності та унікальність британського стилю життя [6, с. 133].

«Француз» у кінодискурсі часто асоціюється з типажем людини, яка уособлює романтизм, мистецтво та любов до життя. Цей типаж зазвичай говорить на англійській мові з французьким акцентом, часто вживаючи французькі слова або вирази. Мовленнєва поведінка такого персонажа підкреслює його творчий підхід до життя, вміння насолоджуватися моментом, цінувати естетику і красу в усіх її проявах. Цінності, притаманні цьому типажу, включають любов до свободи, незалежність, індивідуальність та яскраво виражене національне самовідчуття. У кінодискурсі такий образ часто використовується для створення атмосфери легкості, вишуканості й витонченості, що додає особливого колориту відповідному жанру фільму.

Ще один важливий лінгвокультурний типаж – «китаєць», який у кінематографі зазвичай представлений як носій древніх традицій та східної мудрості. Його мовлення часто містить елементи китайської мови або китайських прислів'їв, що підкреслює глибокий зв'язок з культурним спадком. Цей типаж часто зображується як дисциплінована, виважена особа, що дотримується традиційних цінностей, таких як повага до старших, родинні зв'язки, гармонія з природою. У кінодискурсі він зазвичай виступає як символ східної філософії, яка контрастує з західним прагматизмом та раціоналізмом. Через такого персонажа глядачеві часто передаються культурні й етичні дилеми, які виходять за рамки буденного і стосуються універсальних питань людського буття.

«Італієць» у кінематографі часто репрезентується як емоційна, експресивна особистість, яка живе за принципами сімейності й соціальності. Мовлення цього типажу зазвичай відображає багатство італійської мови, насиченої жестикуляцією та акцентом, що підкреслює його темпераментність. Італійці у кінодискурсі часто постають як носії культурних традицій, що охоплюють їжу, музику, мистецтво, а також сильні родинні зв'язки, які є основою соціальної структури. Такий типаж часто використовується для створення образів, що підкреслюють життєрадісність, насолоду простими радощами життя, а також важливість сімейних цінностей і традицій [3, с. 58].

Типаж «японець» у кінодискурсі часто представлений як носій високих технологій, дисципліни і відданості своїй справі. Його мовлення може містити японські слова, а також відображати стриманість і точність вираження думок, притаманну японській культурі. Такий типаж часто асоціюється з традиційними цінностями, такими як честь, вірність, працьовитість і гармонія. Водночас, він може виступати як символ модернізації і технологічного прогресу, що підкреслює контраст між давніми традиціями і сучасним світом. У кінодискурсі такий образ зазвичай використовується для розкриття тем, пов'язаних із взаємодією традицій і інновацій, а також для створення образу людини, яка живе в постійному балансі між минулим і майбутнім.

1.2. Вербальні засоби створення образів у кінематографі

Діалог є одним з найважливіших інструментів у кінематографі для створення та розвитку образів персонажів. Він не лише розкриває сюжет і передає інформацію, але й грає вирішальну роль у формуванні лінгвокультурних типажів та передачі їхніх особистісних характеристик. Діалоги дозволяють аудиторії зануритися у внутрішній світ персонажів, відчувати їхні емоції, мотивації та сприйняття реальності. З наукової точки зору, аналіз діалогів у кінематографі відкриває широкі можливості для

вивчення того, як мова та культура впливають на формування типажів, які відображають суспільні стереотипи, цінності та соціальні норми [9, с. 176].

Перш за все, варто розглянути саму природу діалогу як вербального засобу комунікації. Діалог, на відміну від монологу, передбачає активну взаємодію між двома або більше учасниками комунікативного акту. У кінематографі це взаємодія часто має додатковий вимір, оскільки спілкування відбувається не лише між персонажами, але й між персонажами та глядачами. Через діалог глядачі отримують доступ до думок, переживань та внутрішнього світу героїв, що дозволяє їм краще розуміти мотивацію персонажів та ідентифікуватися з ними.

Діалоги також відіграють ключову роль у створенні лінгвокультурних типажів. Лінгвокультурний типаж можна визначити як сукупність мовних, культурних та соціальних характеристик, які визначають певний тип особистості або групу осіб у певному культурному контексті. У кінематографі такі типажі можуть втілюватися через використання певних мовних особливостей, таких як діалекти, сленг, акценти, а також через характерні форми поведінки та комунікації. Наприклад, персонаж може використовувати специфічний жаргон або акцент, що асоціюється з певною соціальною групою чи географічним регіоном, що негайно визначає його як представника цієї групи або регіону в очах глядача.

Крім того, діалоги можуть підкреслювати культурні стереотипи або, навпаки, руйнувати їх, створюючи складні, багатовимірні образи. Наприклад, у західному кінематографі часто використовуються стереотипні образи, такі як «ковбой» чи «гангстер», які мають певні лінгвістичні та культурні характеристики, що одразу впізнаються глядачем. Діалоги таких персонажів, зазвичай, відображають їхню ідентичність, підтримуючи певні стереотипи щодо мужності, грубості або незалежності. Проте, більш складні персонажі можуть використовувати діалоги для того, щоб розкрити інші, менш очевидні аспекти своєї особистості, таким чином відходячи від стереотипних очікувань і пропонуючи глядачеві нові способи розуміння типажів [8, с. 96].

Наприклад, у фільмах, де розкривається культурний конфлікт або культурний обмін, діалоги стають центральним елементом, який підкреслює різницю в цінностях, нормах та очікуваннях різних культур. Персонажі можуть використовувати свої діалоги, щоб виразити нерозуміння, подолати культурний бар'єр або навпаки, показати своє неприйняття або відторгнення чужої культури. У таких випадках діалоги не просто передають інформацію, а стають інструментом культурної комунікації, який відображає складні взаємозв'язки між мовою, культурою та особистістю.

Ще однією функцією діалогів у кінематографі є передача емоційного стану персонажів. Через вербальну комунікацію персонажі виражають свої почуття, переживання та внутрішні конфлікти, що дозволяє глядачам емоційно залучитися до подій на екрані. Наприклад, короткі, уривчасті репліки можуть підкреслювати напругу або нервозність, тоді як довгі, рефлексивні монологи можуть свідчити про глибокі роздуми або сумніви. Крім того, манера мовлення персонажа – швидкість, інтонація, тембр голосу – також є важливими елементами, які допомагають передати його емоційний стан.

Діалоги також відіграють важливу роль у розкритті взаємодії між персонажами. Вони можуть підкреслювати відносини влади, довіри або ворожнечі між ними, а також демонструвати розвиток цих відносин протягом фільму. Наприклад, у романтичних фільмах діалоги часто відображають еволюцію відносин між головними героями – від перших несміливих розмов до глибоких емоційних зізнань. У той же час, у трилерах або драмах діалоги можуть підкреслювати зростаючу напругу або конфлікт між персонажами, що веде до кульмінаційних моментів фільму [17, с. 74].

У контексті лінгвокультурних типажів варто також звернути увагу на гендерні аспекти діалогів. Гендерні ролі в суспільстві часто знаходять відображення у мовленні персонажів. Наприклад, чоловічі персонажі можуть використовувати більш агресивний або авторитарний стиль мовлення, що підкреслює їхній соціальний статус або силу, тоді як жіночі персонажі

можуть говорити більш м'яко або делікатно, що відображає очікування суспільства щодо жіночої поведінки. Проте сучасний кінематограф часто ставить під сумнів ці традиційні гендерні ролі, представляючи сильних і незалежних жіночих персонажів, чиї діалоги демонструють впевненість і рішучість, або чоловічих персонажів, які виражають свої почуття та емоції у більш відкритий і вразливий спосіб.

У кінематографі вербальні засоби грають вирішальну роль у створенні образів та типажів персонажів. Серед них особливе місце займають діалекти та акценти, які дозволяють режисерам та сценаристам додавати персонажам глибини, а також формувати їх культурну ідентичність. Діалекти та акценти у фільмах – це не лише спосіб передати мовні особливості, але й потужний інструмент для розкриття характеру, соціального статусу, географічного походження та навіть світогляду персонажів. Відповідно, правильне використання цих засобів є важливою складовою мистецтва кінематографу.

Діалекти, що є варіаціями мови, використовуються для відображення специфіки певного регіону або соціальної групи. Вони можуть включати не лише вимовні особливості, але й лексику, граматичні структури та інтонацію, характерну для певної групи людей. У кінематографі діалекти дозволяють глядачу асоціювати персонажа з певним географічним або соціальним контекстом, що допомагає створити більш автентичний образ. Наприклад, у багатьох американських фільмах персонажі з південних штатів можуть використовувати південний діалект, що миттєво дає аудиторії підказку про їх походження та культурні особливості [18, с. 200].

Акценти, в свою чергу, це фонетичні особливості, що проявляються у вимові слів. Вони відображають відмінності в мовленні, обумовлені регіональним, національним або навіть індивідуальним походженням мовця. В кіно акценти часто використовуються для підкреслення національної ідентичності персонажів, створення контрасту між ними або для надання їм специфічного колориту. Наприклад, британський акцент у фільмах може бути використаний для підкреслення аристократизму або інтелектуальності

персонажа, тоді як акцент з східноєвропейських країн може служити для демонстрації чужорідності або загадковості.

Розглядаючи вербальні засоби створення образів у кінематографі через призму діалектів та акцентів, варто зазначити, що ці елементи значно впливають на сприйняття персонажів глядачем. Вони допомагають формувати культурну ідентичність героїв, роблячи їх більш впізнаваними та автентичними. Це, у свою чергу, дозволяє глядачу більш глибоко зануритися у світ фільму та краще зрозуміти мотивацію та поведінку персонажів.

Один із важливих аспектів використання діалектів та акцентів у кінематографі – це їхній вплив на створення типажів персонажів. Типаж – це узагальнений образ, що представляє певну соціальну або культурну групу. Вживання певного діалекту або акценту може автоматично викликати у глядача асоціації з певним типажем, що дозволяє режисеру швидко передати важливу інформацію про персонажа. Наприклад, використання кокні-акценту в британських фільмах часто асоціюється з робітничим класом, тоді як акцент «РП» (Received Pronunciation) традиційно пов'язується з аристократією та елітою.

Крім того, акценти та діалекти можуть відігравати роль у побудові конфліктів між персонажами. Наприклад, у фільмах, де головні герої походять з різних соціальних чи культурних середовищ, використання різних акцентів може підкреслювати їхню відмінність та нерозуміння один одного. Це створює додаткову напругу в сюжеті та додає глибини взаєминам між персонажами. У той же час, розвиток таких персонажів може включати елементи адаптації, де вони поступово приймають акцент або діалект іншої сторони, що символізує їхнє зближення або порозуміння [11, с. 138].

Однак, використання діалектів та акцентів у кінематографі не завжди сприймається однозначно. Є випадки, коли акценти та діалекти можуть використовуватись як засіб стереотипізації або навіть насмішки над певними соціальними чи етнічними групами. Це викликає дискусії серед критиків та глядачів, особливо в контексті сучасного суспільства, де питання культурної

чутливості є дуже актуальними. Наприклад, використання «перебільшених» акцентів може сприйматися як спроба підкреслити недоліки або комічність персонажа, що, в свою чергу, може бути образливим для реальних людей, які розмовляють з таким акцентом у повсякденному житті.

Попри це, діалекти та акценти продовжують залишатися потужним інструментом для створення багатогранних образів у кінематографі. Вони не лише допомагають передати культурну ідентичність персонажів, але й можуть слугувати засобом для підкреслення їхнього внутрішнього світу та емоційного стану. Наприклад, персонаж, який використовує два різних діалекти у різних ситуаціях, може демонструвати свою багатолікість або внутрішню боротьбу між двома культурами.

У кінематографі, як і в інших видах мистецтва, мова є важливим інструментом для створення образів персонажів, а також для передачі культурних особливостей і національних стереотипів. Мова персонажів не тільки визначає їхні особистості та взаємодію, але також служить потужним засобом передачі інформації про культурне середовище, у якому розгортається дія фільму. Цей аспект стає особливо важливим в умовах глобалізації, коли фільми виходять на міжнародний ринок і мають комунікувати з аудиторією, що представляє різні культурні традиції.

У кінематографі вербальні засоби створення образів включають як вибір мовного коду, так і специфіку мовлення персонажів: їхні акценти, діалекти, використання сленгу, специфічних лексем і граматичних конструкцій. Через ці мовні характеристики передаються культурні коди, що є суттєвими для розуміння та інтерпретації персонажів та їхніх мотивів. Крім того, ці вербальні засоби стають інструментом для створення національних та культурних стереотипів, що можуть як підтверджувати, так і піддавати сумніву загальноприйняті уявлення про певні нації чи культурні групи [14, с. 183].

Мова персонажів може виступати засобом прямої ідентифікації їхньої національної або етнічної приналежності. Наприклад, використання певного

акценту чи діалекту може одразу вказати на походження персонажа, навіть якщо це прямо не зазначено в сюжеті. Це стосується як реальних акцентів (наприклад, британського, австралійського, південного американського), так і вигаданих мовних стилів, створених для фантастичних або фентезійних світів. Така лінгвістична кодування сприяє побудові уявлення про те, як певна національна або культурна група поводить себе або сприймається в певних соціальних контекстах.

Варто зазначити, що в деяких випадках режисери свідомо використовують акценти або мовні особливості, щоб підкреслити культурні відмінності або національні стереотипи. Наприклад, у багатьох фільмах про Другу світову війну німецькі персонажі часто говорять з акцентом або використовують німецькі фрази, щоб підкреслити їхню ідентичність як чужинців. Водночас, такі мовні засоби можуть використовуватися й для створення комічного ефекту, коли мовні особливості персонажів виставляють на перший план їхню культурну «іншість» у контексті гумору або сатири.

Діалекти і акценти також виступають важливим засобом для створення соціокультурних стереотипів. Уявлення про певні регіони або соціальні групи часто пов'язані з їхніми мовними особливостями. Наприклад, у багатьох американських фільмах персонажі з південних штатів говорять з характерним акцентом, що асоціюється з певними стереотипами, такими як консерватизм, релігійність або навіть упередженість. Водночас персонажі з Нью-Йорка чи Бостона можуть використовувати більш різкий та прямолінійний стиль мовлення, який відображає стереотипні уявлення про ці регіони як центри бізнесу та високої конкуренції.

Крім того, використання сленгу і професійних жаргонів також є важливим засобом передачі культурних кодів. Сленг часто виступає маркером приналежності до певної субкультури або соціальної групи. Наприклад, використання вуличного жаргону в фільмах про міське життя підкреслює автентичність і реалістичність зображуваних персонажів та

ситуацій. Ці мовні особливості не тільки роблять персонажів більш правдоподібними, але й надають глядачам підказки про їхній соціальний статус, рівень освіти, професію або навіть кримінальне минуле [2, с. 34].

Вербальні засоби також відіграють важливу роль у передачі національних стереотипів. Вони можуть або підтверджувати, або піддавати сумніву поширені уявлення про певні культури. Наприклад, в англомовних фільмах часто зустрічаються стереотипні образи російських персонажів, які говорять ламаною англійською з важким акцентом, що підкреслює їхню віддаленість від західної культури. З іншого боку, у фільмах, які прагнуть показати багатство і складність певної культури, акценти і мовні особливості можуть бути використані для створення глибшого і більш нюансованого зображення культурного контексту.

Існує також феномен кодування через іноземну мову. Використання певної мови в кіно може служити способом передачі культурної ідентичності персонажа або ситуації. Наприклад, у багатьох фільмах, де дія розгортається у Франції, персонажі можуть говорити французькою мовою або ж використовувати французькі слова і фрази, навіть якщо основною мовою фільму є англійська. Це створює ефект автентичності і занурення глядача у специфічний культурний контекст.

Семантика та стилістика мовлення є ключовими аспектами вивчення будь-якого тексту, зокрема в контексті кінематографу. У кінематографі персонажі часто визначаються не лише їхніми діями, а й тим, як вони говорять. Мовлення персонажів може стати потужним засобом створення лінгвокультурного образу, який водночас втілює культурні, соціальні, та психологічні риси героїв. У цьому контексті семантика і стилістика мовлення стають основними інструментами для дослідження вербальних засобів створення образів у кінематографі.

Семантика мовлення, з точки зору лінгвістики, аналізує значення слів і виразів, що використовуються у спілкуванні. У контексті кінематографу, вона розглядає, як саме слова та фрази персонажів передають їхні внутрішні

переживання, емоції, мотиви, а також соціальні та культурні контексти, у яких ці персонажі існують. Наприклад, використання певних слів чи сленгу може підкреслити соціальний статус персонажа, його освітній рівень або належність до певної соціальної групи. Більш того, семантика мовлення також може допомогти розкрити приховані значення чи підтексти, які лежать за поверхневими словами, що додає глибини у розумінні персонажа та сюжету загалом [4, с. 90].

Стилістика мовлення, у свою чергу, стосується способів, якими ці слова та вирази організовані та стилізовані у процесі комунікації. Це включає вибір мовних засобів, інтонацію, ритм, паузи, використання діалектів чи акцентів, і навіть невербальні компоненти, такі як жести чи міміка. У кінематографі стилістика мовлення може значною мірою впливати на сприйняття персонажа глядачами, створюючи певний образ або стереотип, що резонує з культурними чи соціальними очікуваннями аудиторії.

1.3. Невербальні засоби та їх роль у формуванні кінематографічного образу

Жести та міміка є важливими інструментами невербальної комунікації, що значною мірою впливають на сприйняття і розуміння лінгвокультурного типажу в кінематографі. Вони виступають як ключові компоненти невербальних засобів, які підсилюють і формують кінематографічний образ персонажа, створюючи його унікальність і впізнаваність. Роль жестів та міміки в кіно є надзвичайно важливою, оскільки вони дозволяють глядачу сприймати персонажа на емоційному та культурному рівнях, часто передаючи інформацію, яка не може бути повністю виражена через діалоги чи інші вербальні засоби.

Жести, тобто рухи рук, голови, тіла, можуть значно впливати на те, як сприймається персонаж. Наприклад, агресивні, різкі рухи можуть вказувати на домінуючий, жорстокий характер персонажа, тоді як м'які, плавні жести можуть бути асоційовані з доброзичливістю чи витонченістю. Жести також

можуть мати культурне значення; те, що в одній культурі вважається нормальним, в іншій може бути образливим або сприйматися як ознака слабкості. У кінематографі, особливо в міжнародних проєктах, важливо враховувати ці культурні відмінності, щоб створити персонажів, які будуть зрозумілі та прийнятні для глядачів різних культур [16, с. 34].

Міміка, з іншого боку, є ще одним важливим аспектом невербальної комунікації, який може ефективно підкреслити емоційний стан персонажа. Наприклад, підняті брови можуть вказувати на здивування, покусування губи – на тривогу, а усмішка – на дружелюбність або схвалення. Міміка також є складним засобом комунікації, оскільки вона може передавати багатозначні значення і бути суб'єктивною залежно від контексту. Наприклад, легка усмішка може бути сприйнята як щира або саркастична, залежно від супутніх обставин і жестів.

У кінематографі жести та міміка можуть використовуватися для підсилення певних аспектів характеру персонажа. Наприклад, негативний персонаж може демонструвати агресивні жести та холодну міміку, що підсилює його негативний образ. Натомість позитивний персонаж може використовувати відкриті жести і теплу міміку, що підкреслює його доброзичливість і чесність. Жести та міміка також можуть використовуватися для створення комічного ефекту, коли персонаж демонструє незвичайні або неочікувані рухи чи вирази обличчя, що створює контраст між його поведінкою і ситуацією, в якій він знаходиться.

У кінематографі також широко використовується метод контрасту між вербальним і невербальним спілкуванням, коли слова персонажа суперечать його жестам або міміці. Така техніка дозволяє режисерам створювати багатовимірних персонажів, які мають приховані мотиви або емоції, що не відразу помітні для глядача. Наприклад, персонаж може говорити спокійно і стримано, але його міміка може свідчити про внутрішнє напруження або злість. Такий контраст підсилює драматизм і додає глибини образу персонажа, роблячи його більш складним і цікавим для глядача [1, с. 384].

Окрім підсилення характеру, жести та міміка також відіграють важливу роль у створенні та підтримці атмосфери фільму. Наприклад, у сценах, що передають страх або тривогу, персонажі можуть демонструвати закриті пози, нервові жести, часті моргання або інші прояви занепокоєння, що створює напружену атмосферу. У комічних сценах, навпаки, можуть використовуватися перебільшені або карикатурні жести і міміка, що підкреслює легкість і гумор ситуації.

Іншим важливим аспектом використання жестів та міміки в кінематографі є типізація персонажів. Типізація – це процес, при якому створюється стереотипний образ персонажа, що легко впізнається глядачем і відповідає певним культурним або соціальним очікуванням. Наприклад, жести і міміка, що асоціюються з персонажем «зłodія», можуть включати підозріливі погляди, стискання рук або нервове пересмикування плечима, що миттєво вказує на його негативну роль. Така типізація дозволяє глядачеві швидко ідентифікувати персонажа і зрозуміти його роль у сюжеті, не потребуючи додаткових пояснень.

Типізація через жести і міміку також допомагає створювати культурно специфічні образи. Наприклад, персонажі, що представляють певну національність або культурну групу, можуть демонструвати характерні для цієї групи жести і міміку, що підкреслює їхню ідентичність і відмінність від інших персонажів. Це може бути особливо важливо в історичних фільмах або фільмах, що досліджують питання культурної ідентичності, де правильне використання невербальних засобів допомагає створити автентичний і достовірний образ.

У кінематографі костюм та зовнішній вигляд є ключовими елементами, які значною мірою впливають на створення та підкреслення лінгвокультурного образу персонажа. Вони функціонують як важливі невербальні засоби комунікації, що передають численні соціальні, культурні та психологічні аспекти, які не завжди можуть бути повністю виражені за допомогою діалогів чи дій. Важливість костюму та зовнішнього вигляду в

кінематографі є очевидною, оскільки вони допомагають не лише окреслити характер персонажа, але й сформувати його образ у контексті певної культури або історичної епохи.

Зовнішній вигляд персонажа, включаючи його костюм, зачіску, макіяж та аксесуари, відіграє важливу роль у візуальному сприйнятті глядачем. Відповідно до теорій візуальної культури, зображення, які ми бачимо на екрані, мають здатність формувати наші уявлення та стереотипи про різні соціальні та культурні групи. Наприклад, костюм персонажа, який відображає традиційний одяг певного народу або епохи, може одразу ж перенести глядача в певний контекст, допомагаючи краще зрозуміти персонажа та його роль у сюжеті. Це створює своєрідний культурний код, який глядач може «прочитати», базуючись на своєму попередньому досвіді та знаннях.

Зовнішній вигляд також включає фізичні аспекти персонажа, такі як тілобудова, рухи, постава та міміка. Ці невербальні елементи часто взаємодіють з костюмом, підсилюючи його вплив або надаючи нові шари сенсу. Наприклад, певний стиль одягу може підкреслити або приховати фізичні характеристики персонажа, допомагаючи створити певний образ. Висока постава та впевнена хода можуть бути підсилені строгим і вишуканим костюмом, тоді як розслаблена постава та невпевнені рухи можуть краще поєднуватися з більш м'яким і неформальним одягом [19, с. 41].

Макіяж і зачіска також відіграють важливу роль у створенні лінгвокультурного образу персонажа. Вони можуть відображати певні культурні або історичні стандарти краси, а також підкреслювати або змінювати сприйняття персонажа глядачем. Наприклад, яскравий макіяж може підкреслювати сексуальність або агресивність, тоді як природний вигляд може свідчити про невинність або природність персонажа. Зачіска, в свою чергу, може відображати певні соціальні або культурні тенденції, що

дозволяє глядачеві ідентифікувати персонажа з певним соціальним класом або групою.

Аксесуари, такі як прикраси, годинники, сумки та інші предмети, також відіграють важливу роль у створенні лінгвокультурного образу персонажа. Вони можуть служити символами соціального статусу, культурної приналежності або особистих вподобань персонажа. Наприклад, дорогий годинник може свідчити про високий соціальний статус, тоді як традиційні прикраси можуть підкреслювати культурну ідентичність персонажа. Аксесуари також можуть мати функціональне значення в сюжеті, виступаючи як ключові елементи, що впливають на розвиток дії.

Невербальні засоби, такі як костюм, зовнішній вигляд і аксесуари, взаємодіють між собою, створюючи складний і багатогранний образ персонажа, який впливає на сприйняття глядачем. Ці елементи можуть взаємодіяти з іншими аспектами кінематографічного образу, такими як музика, звук, монтаж і кінематографічні прийоми, створюючи цілісний та гармонійний образ. Наприклад, костюм персонажа може підкреслюватися за допомогою відповідного освітлення або ракурсу камери, що посилює його вплив на глядача.

Костюм також може відігравати символічну роль у фільмі, передаючи певні ідеї або концепції. Наприклад, певний колір або стиль одягу може асоціюватися з певною ідеологією або світоглядом, що дозволяє глядачеві краще зрозуміти мотиви та цінності персонажа. Символічне значення костюму може бути підсилене іншими елементами фільму, такими як діалоги, музика або монтаж, що створює багатосаровий та комплексний образ.

Просторова організація кадру, або композиція, є одним із основних інструментів візуального розповідання в кіно. Вона визначає, як елементи сцени розташовані відносно одне одного та як вони взаємодіють у межах кадру. Відповідно, просторове розташування персонажів у кадрі може мати суттєвий вплив на сприйняття їхніх лінгвокультурних характеристик.

Наприклад, вивчення композиційних прийомів, таких як правило третин, діагональні лінії та симетрія, дозволяє побачити, як ці технічні аспекти підкреслюють культурну ідентичність персонажів. Розміщення персонажа в центрі кадру часто вказує на його важливість або силу, тоді як персонажі, розташовані на периферії кадру, можуть бути сприйняті як менш важливі або підлеглі. Це може мати пряме відображення на їхньому соціальному або культурному статусі у межах наративу.

Розташування персонажів у просторі також може мати певний вплив на інтерпретацію їхніх етнічних та національних ідентичностей. Наприклад, використання широких планів з глибокою перспективою може підкреслити ізоляцію персонажа від його культурного оточення, тоді як тісні кадри можуть створити відчуття близькості та інтеграції персонажа в свою культурну спільноту. Це особливо актуально у фільмах, що досліджують питання ідентичності, національності та культурних відмінностей, де композиція кадру може відігравати вирішальну роль у створенні відповідного настрою та підкресленні культурної дистанції або спорідненості [20, с. 112].

З точки зору культурної ідентичності, музичний супровід може вказувати на приналежність персонажа до певної етнічної групи або соціальної категорії. Наприклад, поєднання музичних стилів у фільмі може вказувати на багатокультурне середовище, в якому діють персонажі, або ж на культурний конфлікт. Це може бути досягнуто шляхом змішання традиційної музики з сучасними стилями, що підкреслює контраст між різними поколіннями або соціальними групами. Водночас, музика може посилювати певні стереотипи або, навпаки, розривати їх, показуючи більш комплексний та багатогранний образ персонажа.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що просторова організація кадру та музичний супровід є надзвичайно важливими компонентами невербальних засобів комунікації у кінематографі. Вони не лише доповнюють візуальний наратив, але й формують глибші культурні контексти, що підсилюють

лінгвокультурні типажі персонажів. Через ретельний підбір композиції кадру та музичного супроводу, режисери можуть створювати багатогранні, емоційно насичені образи, що відображають культурні та соціальні реалії персонажів, а також сприяють глибшому розумінню глядачами культурної специфіки представлених історій.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВЕРБАЛЬНИХ І НЕВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ СТВОРЕННЯ ТИПАЖУ «БРИТАНСЬКА КОРОЛЕВА» В СЕРІАЛІ ‘КОРОНА»

2.1. Лексико-семантичний аналіз мови персонажа «Британська королева»

Телесеріал «Корона» від Netflix — це складне й багатопланове відображення подій, що охоплюють значний період історії Великобританії через призму життя королеви Єлизавети II. Серіал зосереджує увагу на особистих переживаннях монарха, а також політичних подіях, які відбувалися під час її правління. Він пропонує не тільки глядачеві поглянути на історичний період у Великобританії, а й робить спробу заглибитися в тонкощі, що торкаються людських почуттів, амбіцій і втрат, якими були наповнені роки правління королеви. Від весілля з принцом-консортом Філіпом у 1947 році до періоду початку XXI століття, серіал показує королеву, як жінку, що несе в собі важкий тягар влади, але залишається одночасно дружиною, матір'ю, бабусею й основним символом нації [55, с. 12].

Рис. 2.1 Серіал “Корона” (Фото: *The Crown*)

Творці серіалу, під керівництвом Пітера Моргана, прагнули відтворити атмосферу подій, які відбувалися в реальному житті, проте дозволили собі елементи художнього домислу, що дозволяють не тільки зрозуміти політичний контекст, але й відчутти емоційні моменти, невидимі для більшості. Створення «Корони» було амбітним проектом, у який вкладено мільйони доларів. Із самого початку він планувався як серіал, що охопить шість сезонів, і кожен сезон висвітлює певне десятиліття життя королеви, її оточення та британського суспільства. Кожен період в серіалі зображений з максимальною увагою до деталей, де завдяки вишуканому художньому виконанню й акторській майстерності глядач має змогу опинитися в самому центрі подій.

Акторський склад серіалу «Корона» відзначається винятковою майстерністю і багаторазовою зміною акторів у ролях головних персонажів, що дозволяє передати їхню вікову еволюцію та зміни в характері на різних етапах життя [40, с. 59].

У ролі королеви Єлизавети II три видатні акторки — Клер Фой, Олівія Колман та Імелда Стонтон. Клер Фой зображає молоду Єлизавету в перших двох сезонах, надаючи образу вразливості й сили, коли королева тільки зіштовхується з усіма труднощами правління. Її гра отримала широку оцінку критиків за природність і глибину виконання. У третьому і четвертому сезонах роль королеви виконує Олівія Колман, яка привносить зрілу стриманість і більше внутрішнього конфлікту в образ Єлизавети. Її гра показує, як тягар тронної відповідальності впливає на монархиню, котра намагається знайти баланс між особистим життям і громадськими обов'язками. В останніх двох сезонах, що охоплюють останні роки правління Єлизавети, її роль виконала Імелда Стонтон. Вона зображує монархиню з витриманою твердістю й мудрістю, намагаючись передати тонкощі королівської гідності і водночас людських почуттів, зокрема під час складних подій останніх років її життя.

Роль принца Філіпа, герцога Единбурзького, виконують Метт Сміт, Тобіас Мензіс та Джонатан Прайс. Метт Сміт зображує молодого Філіпа, який лише починає своє життя при дворі, стикаючись із труднощами через свою незалежну натуру та потребу знайти власну роль у тіні дружини-королеви. У третьому та четвертому сезонах Тобіас Мензіс втілює зрілого Філіпа, який переживає кризу середнього віку та шукає нові захоплення й дружні зв'язки поза королівським оточенням. Джонатан Прайс грає старшого Філіпа в п'ятому і шостому сезонах, його виконання відзначається мудрістю й тихим прийняттям неминучих змін, які приходять із віком, та складними подружніми відносинами [36, с. 690].

Таблиця 2.1

Акторський склад основних персонажів серіалу «Корона»

Сезони	Роль	Актор
1–2	Королева Єлизавета II	Клер Фой
3–4	Королева Єлизавета II	Олівія Колман
5–6	Королева Єлизавета II	Імелда Стонтон
1–2	Принц Філіп	Метт Сміт
3–4	Принц Філіп	Тобіас Мензіс
5–6	Принц Філіп	Джонатан Прайс
1–2	Принцеса Маргарет	Ванесса Кірбі
3–4	Принцеса Маргарет	Гелена Бонем Картер
5–6	Принцеса Маргарет	Леслі Менвіль
3–4	Принц Чарльз	Джош О'Коннор
5–6	Принц Чарльз	Домінік Вест
4	Принцеса Діана	Емма Коррін
5–6	Принцеса Діана	Елізабет Дебікі
4	Маргарет Тетчер	Джилліан Андерсон
5–6	Камілла Паркер Боулз	Олівія Вільямс
1–2	Вінстон Черчилль	Джон Літгоу
2	Джон Кеннеді	Майкл Голл
3	Камілла Шанд	Еміралд Фіннелл
4	Принцеса Анна	Ерін Доерті
5	Принцеса Анна	Клаудія Харрісон
3	Принцеса Аліса	Джейн Лапотейр

Загалом, багатий акторський склад «Корони» створює глибоке, реалістичне зображення британської монархії, де кожен персонаж має свою

унікальну історію, свої емоційні і психологічні виклики. Від першого до шостого сезону, завдяки відмінним перевтіленням акторів, серіал поступово розкриває складний, суперечливий і чарівний світ британської королівської родини.

Рис. 2.2 Весільна сукня Діани в серіалі «Корона»

Перший сезон фокусується на ранньому правлінні Єлизавети, коли вона тільки стає королевою. Сюжет стартує з весілля Єлизавети та принца Філіпа й показує, як особисте життя і правління молодої королеви поступово переплітаються, створюючи основний конфлікт її життя. Ми бачимо, як Єлизавета стикається з труднощами, коли від неї очікують, що вона поставить національні інтереси вище за власні, водночас проходячи через смерті, народження, особисті й політичні кризи. Серіал передає непевність, яку відчувала Єлизавета в перші роки правління, змушена зіштовхнутися з такими серйозними проблемами, як смерть батька та тягар спадкоємності. Вона приймає спадок британської монархії з неофіційною, але суворою

підтримкою Вінстона Черчилля, який також зображений як розважливий, хоч і своєрідний наставник молодій королеві [53, с. 20].

У другому сезоні події вже охоплюють такі ключові моменти, як Суецька криза, перше різдвяне звернення Єлизавети до нації, події, пов'язані з її сестрою Маргарет, яка продовжує шукати своє місце в королівській родині та світі, розрив із коханим і новий шлюб із лордом Сноудоном. Сезон підкреслює, як внутрішня політика Великобританії, зокрема зміни урядів, дотичні події світового масштабу й родинні кризи впливають на королеву та її сім'ю. Головною темою тут залишається роздвоєння королеви між її особистими бажаннями й обов'язком перед нацією. Деколонізація Африки й перші великі політичні конфлікти зі Сполученими Штатами стають новими викликами. Серіал підкреслює, що влада Єлизавети не є абсолютною і що вона, незважаючи на свій високий статус, мусить лавірувати між власними моральними принципами, політичними обов'язками та надіями британського народу [24, с. 12].

Третій сезон знайомить нас із новими викликами, які постають перед британською монархією, коли політичний та економічний контексти змінюються, й головними дієвими особами стають Гарольд Вільсон та Едвард Гіт. Цей період характеризується як перехідний, де королівська родина поступово входить у нову реальність, і Єлизавета вчиться керувати країною, перебуваючи в непростих відносинах з урядом. Вводиться новий персонаж — Камілла Шанд, яка стане важливою частиною подальших подій. Сезон показує Єлизавету як зрілу монархиню, яка, незважаючи на багато років на троні, досі має справу з особистими переживаннями і складними ситуаціями в родині. Сюжет третіх сезонів акцентує увагу на значенні королівської сім'ї для британського народу, особливо під час великих соціально-політичних змін у 70-х роках ХХ століття.

Четвертий сезон переходить до часу правління прем'єр-міністерки Маргарет Тетчер. На тлі великої політичної та соціальної перебудови Великобританії серіал також заглиблюється у відносини між принцом

Чарльзом та його майбутньою дружиною леді Діаною Спенсер. Особливу увагу приділено розвитку цієї теми, адже стосунки принца та принцеси Уельських обіцяли стати ідеальним союзом, проте реальність виявилася зовсім іншою. Діана показана як персонаж, який увійшов у королівську сім'ю, маючи ідеалізоване уявлення про життя при дворі, але зустрівши ворожість, холодність і нездатність зрозуміти її як індивіда. Її складні стосунки з Чарльзом, а також вплив на суспільство та медіа роблять цей сезон особливо драматичним. Маргарет Тетчер і її напружені стосунки з королевою також підкреслюють значення жінок при владі, які, попри свої відмінності, змушені працювати разом, кожна з яких має власне бачення щодо майбутнього Великобританії [56, с. 7].

П'ятий сезон охоплює кінець ХХ століття й зосереджується на кризах, які охоплюють королівську родину: розлучення Чарльза та Діани, пожежа у Віндзорському замку, інтерв'ю Діани з Мартіном Башіром, що мало вибуховий ефект для суспільства та монархії. Сезон показує як розрив між королевою та рештою світу поглиблюється, оскільки вона змушена стикатися з тим, що її спадкоємці не можуть знайти себе в королівському житті. У той же час зростає суспільний тиск на Єлизавету та її роль у сучасному світі. Серіал зображує Чарльза як людину, яка хоче реформ і яка відчуває, що монархія стала застарілою та вимагає змін. Водночас Діана зображена як особистість, що прагне визнання й любові, якої їй не вистачало. Серіал торкається теми маніпуляцій з боку ЗМІ та суспільства, показуючи, як життя королівської родини розглядається як суспільне надбання. Завдяки своєму інтерв'ю на ВВС, Діана стає голосом для багатьох, хто розчарувався в монархії, а також піднімає проблеми, які залишаються актуальними в суспільстві.

Шостий сезон переносить нас у початок ХХІ століття, де піднімаються теми смерті та втрат. Події включають трагічну загибель принцеси Діани, смерть королеви-матері та принцеси Маргарет. Сезон також акцентує на юності принца Вільяма та його знайомстві з Кейт Міддлтон, що додає

контрасту до традиційних королівських устоїв. Одруження Чарльза з Каміллою Паркер-Боулз показане як момент примирення між принцом і його минулим. Це дозволяє глядачеві побачити, як королівська родина поступово адаптується до змін, які не завжди були простими. Серіал також торкається подій сучасності, які глибоко вплинули на королівську родину, зокрема 11 вересня і початку терористичних атак по всьому світу, що знову змусило королівську сім'ю переглянути свою роль у суспільстві [41, с. 54].

Серіал «Корона» спонукає глядача задуматися над темою правдивості. Творці часто додають у події й персонажів вигадані елементи, що робить деякі сцени більш драматичними та зворушливими. Проте ці художні доповнення допомагають розкрити емоції й почуття, які могли бути насправді, хоча достеменно невідомо, якими вони були. Використовуючи документальні події як основу для сценарію, творці прагнуть передати драматизм і вплив влади на людину, яка вимушена жити під постійним наглядом суспільства та ЗМІ.

Проте в реальному житті деякі моменти, такі як розмова Чарльза з прем'єр-міністром про зречення королеви або секрети про плани Діани, могли відбуватися зовсім не так. Це породило багато дискусій у суспільстві та ЗМІ, викликаючи неоднозначне ставлення до серіалу з боку глядачів і критиків, особливо серед тих, хто відчуває зв'язок із королівською родиною.

«Корона» стала популярним феноменом, який завдяки майстерній акторській грі, складній драматургії та уважному ставленню до деталей зумів залучити широку аудиторію по всьому світу. Вона показала британську монархію як елемент, що впливає на весь світ, водночас відображаючи історичні події у Великобританії [28, с. 26].

Лексико-семантичний аналіз мови персонажа «Британська королева» в серіалі «Корона» виявляє низку мовних характеристик, які формують унікальний стиль мовлення, притаманний британському монарху. Використання формального мовлення й емоційної стриманості створює образ королеви як інституційного символу, що уособлює державність і

стабільність. Серіал чітко передає цей ефект завдяки ретельному підбору слів, структурних елементів мовлення та акцентованій увазі до вербальної стриманості, яка підсилює концепцію традиційного королівського образу. Аналіз лексико-семантичної структури мовлення персонажа дозволяє глибше зрозуміти, як саме через вибір певних мовних засобів досягається баланс між людяністю і високим статусом королеви, що є однією з найважливіших тем серіалу.

Формальність мовлення як ключова ознака королівського стилю в серіалі проявляється на рівні як лексики, так і синтаксису. Високий рівень мовної формалізації, котрий використовують персонажі, особливо у зверненні один до одного, підкреслює статусні відмінності й конвенції, характерні для британської монархії. Лексика королеви містить такі поняття, як «величність», «державність», «спадщина», що підкреслюють спадкоємність монархічної влади, дистанціюючи королеву від звичайного суспільства. У мові персонажа простежується також вживання формальних звертань та референцій, що акцентує на віддаленості її позиції: вона часто звертається до себе в третій особі, що створює відчуття інституційного символізму [33, с. 81].

Стриманість у вираженні емоцій у мовленні королеви додає персонажу стабільності, показуючи його здатність контролювати себе в найскладніших ситуаціях. Це особливо помітно в діалогах, де королева обирає нейтральні або частково емоційні формулювання замість явних емоційних реакцій. Наприклад, у сценах, де героїня стикається з особистими трагедіями або моральними дилемами, вона говорить не як приватна особа, а як представник нації: «Для мене прощення дуже важливе». Це речення, яке використовується для виправдання або пояснення дій, підкреслює внутрішній емоційний кодекс і чіткі моральні принципи, яких дотримується королева, але не передає особистих емоційних реакцій.

Розглядаючи загальний стиль мовлення, варто відзначити, що формальність виявляється навіть у таких аспектах, як підбір дієслівних форм

і способів висловлення думок. Королева та інші персонажі її рангу, наприклад, часто використовують підрядні речення, вставні фрази, а також дієслівні конструкції, які посилюють враження витонченості та освіченості. Вони обирають більш офіційні конструкції, уникаючи скорочень та ідіоматичних виразів, характерних для побутового спілкування. Формальні форми мовлення королеви контрастують із мові інших персонажів, зокрема її дітей, які поступово вводять у монархічний світ елементи менш формальної лексики, збагачуючи діалоги стилістичною гнучкістю. Наприклад, використання таких фраз, як «Дивись у майбутнє. Далеке майбутнє», зберігає формальність, але додає алегоричності, що характерно для монарха, який оцінює події з тривалої історичної перспективи [30, с. 27].

Заслуговує на увагу також аналіз метафорики й символіки, які використовуються у мовленні королеви. Її мовний стиль включає метафори, що акцентують увагу на стабільності та безперервності традицій. Наприклад, такі висловлювання, як «Я королева, але я також жінка. І дружина», демонструють особистий вибір, що стоїть за роллю монарха, але водночас підкреслюють контраст між людською стороною її життя та роллю інституції. Така побудова речень створює амбівалентний ефект – королева одночасно відокремлена від інших, але й намагається зберегти зв'язок із суспільством, підкреслюючи, що її посада, хоч і є високою, не виключає її належності до людської спільноти.

Один із найбільш показових аспектів у мовленні королеви – це використання парадоксів та концептуальних протиставлень. В її репліках часто відчувається напруга між традицією та сучасністю, особливо у взаємодії з прем'єр-міністрами. Такі контрасти надають мові королеви динамічності та дозволяють показати, як саме персонаж намагається адаптуватися до постійно змінюваного політичного та соціального середовища. У її діалогах з прем'єр-міністеркою Маргарет Тетчер, наприклад, відчувається культурний і політичний конфлікт, який передано через особливі формули мовлення, що підкреслюють обмеженість її дій як

монарха і різний світогляд обох жінок. Формалізм у мовленні королеви стає своєрідним бар'єром, який відділяє її від таких людей, як Тетчер, для якої характерна більш пряма мова.

З точки зору емоційної стриманості, мова королеви має певну стандартизовану форму, де емоції передаються дуже опосередковано. Це явище має наукове підґрунтя і може бути пояснене як прояв підкорення іміджу. Вона не дозволяє собі слів, що могли б підірвати ідеал стабільності, який уособлює. Висловлення на зразок «правити – не моя робота. Але моя робота – забезпечити належне правління» демонструють, як саме королева висловлює своє ставлення до власної позиції: замість очевидних емоцій вона використовує концептуальні висловлювання, щоб позначити своє сприйняття обов'язку. Емоційна стриманість також підкреслюється підбором нейтральних епітетів, що передають відсторонене ставлення королеви до окремих подій і рішень, незалежно від того, як вони можуть вплинути на її особисте життя.

Аналіз мови персонажа «Британська королева» в серіалі «Корона» показує, що одним із ключових аспектів її мовного стилю є акцент на традиціях, цінностях і глибокому розумінні державної служби, що відображає культурну ідентичність монарха. Через мовні засоби, обрані творцями серіалу, підкреслюється ієрархічний і патерналістський підхід, характерний для британської монархії, яка функціонує як символ національних і культурних цінностей, втілюючи спадковість, національну гордість і принцип обов'язку. Вислови королеви та інших представників королівської сім'ї, спрямовані на підтримку монархічної ідеології, акцентують на спадковості та ролі монарха як охоронця традиційних цінностей, зокрема через прийняття обов'язків, що мають не лише юридичний, але й моральний характер [52, с. 15].

Основні мовні засоби, що підкреслюють цей акцент, включають використання сталих виразів, що наголошують на довговічності та спадковості монархії, яка втілює не тільки конкретну особу, а цілу

національну ідею. Наприклад, вираз короля Георга VI «Дивись у майбутнє. Далеке майбутнє» символізує спадковий характер монархічної влади, яка залишається, незважаючи на особисті зміни в королівській родині. Ця фраза вказує на стратегічну роль короля і королеви в побудові не тільки сучасності, але й майбутнього. У такому контексті мовлення королівської родини виконує функцію «законодавчої» мови, де традиційні цінності підкріплюються мовними прийомами, що формують відчуття спадкової відповідальності перед минулим, теперішнім і майбутнім.

Однією з лексичних особливостей мови королеви є часте вживання слів і фраз, що стосуються обов'язку, служіння та належного управління. У її репліках часто звучить слово «обов'язок», яке вона використовує для виправдання своїх рішень, підкреслюючи свою відданість державним інтересам. Це не лише підтримує образ королеви як безособового символу державності, а й наголошує на унікальності монархії як інституції, що існує для збереження національної ідентичності. Наприклад, фраза «Правити – не моя робота. Але моя робота – забезпечити належне правління» відображає бачення королеви щодо її ролі в системі державного управління: вона не є політичним лідером, але виконує функцію гаранта стабільності, котрий стежить за відповідністю дій уряду інтересам суспільства [20, с. 34].

Мовний стиль королеви сповнений натяків на традиції, завдяки чому її репліки набувають позачасового характеру. Це створює ефект розриву між нею і сучасним суспільством, підкреслюючи відданість монарха минулому і відособленість від швидкоплинних змін у світі. У серіалі королева не тільки висловлюється про обов'язок, а й вказує на особисту відповідальність за збереження сімейних цінностей і дотримання моральних принципів. Наприклад, у вислові «Прощення є дуже важливим для мене» ми бачимо моральний аспект її поведінки: підкреслюючи прощення як вищу цінність, королева нагадує про моральні норми, що мають вкоріненість у національній свідомості британців, що робить її одночасно недосяжною для звичайних громадян і рідною для них.

З точки зору семантики, слід зазначити, що королева часто використовує фрази, які підкреслюють витримку і стабільність. Це особливо помітно в ситуаціях, коли вона змушена приймати непрості рішення або ж висловлювати власну позицію стосовно складних питань. Наприклад, в одному з діалогів королева каже: «Я королева, але я також жінка. І дружина». Це вираження ілюструє її подвійне положення як політичного і культурного символу, яке не звільняє її від традиційних гендерних ролей і обов'язків у родині. Водночас такі фрази підкреслюють людську сторону монархії, яка, хоча і є інституцією, все ж залишається частиною національної культури, а отже, зберігає традиційні цінності, що стосуються сім'ї та шлюбу.

Особливої уваги заслуговує аспект мовної стриманості, властивий персонажу королеви. Характерною ознакою її мовлення є уникнення занадто емоційних виразів. У багатьох випадках вона надає перевагу нейтральним, формальним формулюванням, підкреслюючи віддаленість своєї особистості від звичайного світу. Це відокремлює її від емоційної турбулентності, показуючи стабільність і передбачуваність, що є ознаками монархії. Такий лінгвістичний прийом додає глибини образу, формуючи відчуття зв'язку королеви з національними цінностями, які закладені не в поточних емоціях, а в історичній та культурній спадщині, яку вона представляє [48, с. 29].

Ще одним цікавим аспектом є використання королевою алегоричних виразів та метафор, що посилюють образ монархії як символічного національного інституту. Наприклад, вислів «Дивись у майбутнє. Далеке майбутнє» показує її розуміння власної ролі як монарха, яка повинна мислити перспективно, враховуючи інтереси нації на тривалу перспективу. Це відображає не лише її ставлення до сучасної політики, а й філософію британської монархії, яка завжди зберігає зв'язок з історичним корінням і традиціями. Мова королеви часто містить елементи, які створюють метафоричні асоціації з певними державними та історичними ідеями, такими як незламність, сталість і національна гордість. Це надає їй мовленню урочистості, яка перегукується з народними уявленнями про монархію.

2.2. Невербальні засоби (жести, міміка, постава) в створенні образу «Британська королева»

Невербальні засоби, зокрема жести, міміка та постава, є критично значущими елементами у створенні образу британської королеви в серіалі «Корона». Одним з найбільш помітних аспектів невербальної комунікації є стриманість у жестикуляції головної героїні, яка виявляється в обмеженому використанні рухів, мінімалістичних жестах і обережній міміці. Ця стриманість не тільки підкреслює її статус і самовладання, але й дистанціює її від інших персонажів та подій, формуючи образ монарха як надособистісного символу влади та стабільності [26, с. 378].

Дослідження специфіки жестів королеви у серіалі показує, що більшість її рухів обмежуються короткими, продуманими діями, що відзначаються нейтральністю та обережністю. Вона уникає широких, відкритих жестів, властивих людям, що прагнуть до встановлення близьких соціальних контактів або демонстрації емоцій. Цей тип жестикуляції має на меті посилити атмосферу відстороненості та дисципліни, яку королева втілює як персонаж. Замість того, щоб використовувати руки для підкреслення чи доповнення емоцій, королева дотримується статичної позиції, використовуючи лише короткі кивання або легкі рухи рук, що підкреслює її прагнення уникати проявів суб'єктивної емоційності, а отже, і збереження відчуженості та символічної дистанції від оточення.

Інша характеристика невербальної комунікації – мінімізація міміки як спосіб уникнення надмірного акценту на емоціях. Міміка королеви, як правило, є стриманою, зосередженою, вона рідко використовує виразні жести, такі як підняття брів або усмішка, які могли б змінити її зовнішній вигляд або видати її внутрішній стан. У цьому аспекті серіал підкреслює загальне уявлення про монархію як про консервативний інститут, що надає перевагу утриманню від будь-яких емоційних проявів, які могли б спровокувати реакцію аудиторії. Навіть у тих випадках, коли королева

стикається з особистими труднощами або трагедіями, її обличчя лишається переважно нейтральним, без явних емоційних відображень. Це дозволяє створити відчуття емоційної стабільності, яке відповідає образу «вічного монарха», здатного зберігати спокій незалежно від обставин [47, с. 24].

Поза королеви також є важливим елементом у її невербальній комунікації. Її постава постійно нагадує про її статус: вона підтримує пряму спину, мінімізуючи рухи голови та рук. Навіть коли сидить, вона зберігає строгий вертикальний вигляд, що підкреслює її здатність до самоконтролю і непохитності. Зовнішня дисципліна в позі демонструє її прихильність до формальності, а також віддаленість від повсякденного світу, де емоційна реакція на оточення є нормальною поведінкою. Дотримання такої позиції є частиною традиційних норм поведінки в королівських родинах, і ця норма є не тільки зовнішнім виразом самоконтролю, але й підтвердженням спроможності виконувати роль монарха, незалежно від внутрішніх переживань.

Жести й рухи королеви у серіалі мають високу символічну вагу, оскільки кожен з них є ретельно продуманим і відповідним до її статусу. Наприклад, легкий рух руки, спрямований на підтримку стабільності під час публічних виступів, має мету показати її силу і витримку, особливо в моменти криз. У сценах, де королева спілкується з іншими персонажами, вона утримується від дотику або активного візуального контакту, обмежуючи себе лише офіційними поглядами та легкими нахилами голови, що створює відчуття емоційної дистанції. Такий підхід підсилює відчуття контролю над ситуацією, а також створює образ королеви як авторитетного лідера, який дотримується певної ієрархії в стосунках і символічно розмежовує межі між нею та іншими учасниками взаємодії. Відсутність тілесного контакту та вибірково обмежена жестикуляція королеви сприяють збереженню її образу як монарха, що тримає дистанцію і втілює інституційний авторитет, де особисті почуття не відіграють ролі. Це допомагає створити враження, що

вона надає перевагу державним обов'язкам над особистими відносинами, що підкреслює її відданість традиційним цінностям монархії [21, с. 14].

Ще один аспект, що вказує на символічну стриманість жестів королеви, – це уникання відкритих рук і зайвих рухів під час спілкування з іншими. Наприклад, коли королева бере участь у формальних зустрічах або офіційних заходах, її рухи чіткі й обмежені, з мінімальними кроками вбік або ж випадковими рухами руками. Вона рідко використовує руки для ілюстрації своїх слів, що є характерною ознакою людей, які прагнуть виключно передати інформацію, не додаючи до неї особистих акцентів. Обмеженість у жестикуляції посилює образ королеви як фігури стабільності, яка більше зосереджена на підтриманні постійності та впорядкованості. Уникаючи надмірних жестів, вона підкреслює свій відхід від суто людської емпатії та акцентує на функції, яку виконує, створюючи інституційний образ, не прив'язаний до особистості.

Поза і жести королеви також підпорядковуються формальному етикету, що накладає на неї обмеження в рухах і визначає, як вона повинна виглядати та поводитися в суспільстві. У серіалі «Корона» це чітко видно в епізодах, коли королева вступає в офіційні зустрічі, зокрема з прем'єр-міністрами, і підтримує формальний тон навіть під час приватних розмов. Незважаючи на присутність близьких людей або складні особисті обставини, її позиція завжди залишається статичною, а руки – або складеними на колінах, або злегка зімкненими попереду, що посилює її контроль над ситуацією та зберігає відчуття формальності. Такий підхід до невербальної комунікації підкреслює її готовність дотримуватися традицій, які вимагають від неї зберігати певну дистанцію навіть у невимушених ситуаціях, що особливо актуально в умовах публічної уваги [50, с. 96].

Королева уникає проявів роздратування або інших відкритих емоційних реакцій, натомість залишаючись візуально спокійною та статичною. Це явище підсилює значення її статусу як «непорушної» фігури, що представляє державу та є її незмінним символом. Навіть у випадках, коли

її емоції є очевидними для аудиторії, королева ніколи не показує це жестами чи мімікою, що робить її образ максимально стриманим і наголошує на пріоритеті внутрішньої рівноваги. Навіть у найважчі моменти королева зберігає свою позу і обмежує свої рухи, що може бути сприйнято як ознака сили та відданості ролі.

Невербальні засоби спілкування, такі як міміка, постава й хода, відіграють центральну роль у створенні образу британської королеви в серіалі «Корона». Усі ці елементи – від контролю над виразом обличчя до строго витриманої пози й величної ходи – спрямовані на те, щоб сформувати у глядача сприйняття королеви як фігури стійкості, контролю та традиційної величі. Цей комплекс невербальних засобів дозволяє посилити вплив емоційної стриманості персонажа і зробити його образ емоційно стійким, але водночас таким, що залишається зрозумілим і близьким аудиторії.

Одним із ключових елементів, що відображають мімічну виразність королеви, є стримані усмішки. У серіалі ці усмішки часто слугують не вираженням щирої радості, а радше формальним актом – сигналом ввічливості та внутрішньої дисципліни, що допомагає зберегти дистанцію між королевою та її оточенням. Такі стримані усмішки мають неемоційний характер, часто ледь помітний глядачеві, що є показником високого рівня самоконтролю персонажа. Під час взаємодії з іншими членами королівської родини або державними особами ці усмішки підкреслюють її здатність зберігати офіційність навіть у приватних ситуаціях. Контрольована усмішка королеви виступає символом соціальної та психологічної дистанції, що відрізняє її від звичайних людей та створює відчуття недосяжності, навіть коли вона прагне підтримати позитивну атмосферу [19, с. 5].

Окрім стриманих усмішок, королева часто використовує ледь помітне нахмурення брів як засіб невербального вираження своєї позиції чи внутрішнього стану. У серіалі цей елемент міміки показує, як королева реагує на ситуації, що вимагають її зосередження або викликають незгоду. Ледь помітне нахмурення виступає своєрідним сигналом серйозності,

змушуючи співрозмовника зрозуміти, що королева сприймає сказане вельми обачливо і уважно. Цей елемент міміки несе символічний тягар, оскільки вказує на здатність королеви контролювати власні емоції навіть у напружених ситуаціях, а також на її роль як особи, що завжди знаходиться на варті королівських обов'язків і національних інтересів. Така міміка створює відчуття, що кожне рішення королеви продумане і має вагомні підстави, не залежно від її особистих емоцій чи суб'єктивних спонукань.

Наступний аспект невербальної комунікації, який робить образ королеви стійким і величним, – це її постава. Постійно пряма і велична поза символізує її статус як монарха, а також її здатність дотримуватися високого рівня самоконтролю. Пряма постава королеви не лише відображає зовнішню впевненість, але й демонструє стабільність, яка є основою для підтримання національної єдності й символічного образу королівського дому. У серіалі королева уникає розслаблених поз чи позицій, що могли б вказувати на емоційний розлад або втому. Навіть під час офіційних зустрічей і в моменти, коли вона залишається наодинці, її поза лишається незмінно прямою і контролюваною, що підсилює відчуття її сили та відданості [32, с. 27].

Хо́да королеви також відіграє значну роль у підтриманні образу величі та стабільності. Її кроки розмірені, упевнені й вивірені, без зайвої поспішності чи неухважності. Така хо́да є фізичним відображенням її статусу і слугує ще одним невербальним підтвердженням її спроможності нести державний тягар. Розміреність кроків підкреслює її внутрішню дисципліну та увагу до деталей, адже навіть хо́да королеви підкорюється жорстким стандартам поведінки, що накладає на неї традиційний королівський етикет. Її рухи виключно спрямовані, що створює враження невідворотності, з якою монарх виконує свої обов'язки, і символізує непохитність перед викликами, з якими стикається королівська родина та держава в цілому.

Загалом невербальні засоби – міміка, постава й хо́да королеви – є ключовими елементами, що формують її образ як символу британської монархії. Стримані усмішки та ледь помітне нахмурення брів дозволяють

глибше зрозуміти її емоційний стан, не виходячи за межі офіційної стриманості, тоді як пряма поза й велична хода підсилюють її статус як непорушної фігури, відданої національним інтересам і спадковим цінностям. Кожен рух королеви продуманий і підпорядкований строгим нормам королівської поведінки, що дозволяє зберегти відчуття її значущості та символізує непохитність у виконанні обов'язків перед державою та народом.

Невербальні засоби, особливо візуальний контакт, є ключовими елементами у створенні образу британської королеви в серіалі «Корона». Візуальний контакт у цьому контексті не просто виконує функцію комунікації, а є важливим символом, що підкреслює авторитет королеви та її здатність до контролю, при цьому забезпечуючи дистанцію між нею та іншими персонажами. Специфіка використання погляду відображає характер монаршої позиції: погляд королеви часто є прямим і зосередженим, проте водночас позбавлений будь-якої зайвої емоційності. Це дозволяє створити образ владного, стриманого лідера, який ретельно контролює власну невербальну мову, щоб підтримувати свої королівські зобов'язання та статус.

Візуальний контакт королеви завжди є суворо контрольованим, що відповідає її ролі як монарха. Вона уникає надмірно тривалого зорового контакту або ж погляду, що міг би відобразити особисту залученість у ситуацію. Замість цього, королева часто використовує короткі, але точні погляди, спрямовані на співрозмовника, що створює відчуття відстороненості. Її очі можуть слугувати способом виявлення прихованого контролю над ситуацією та спостереження за подіями без участі в них. Такий підхід дозволяє героїні утримувати баланс між присутністю у діалозі та відчуженістю, що віддзеркалює її статус. У сценах офіційних зустрічей її погляд спрямований прямо на об'єкт спілкування, але без видимого емоційного забарвлення, що надає королеві вигляду виваженого та передбачуваного лідера, який тримає під контролем і власні емоції, і своїх співрозмовників [25, с. 23].

Одним із найпомітніших аспектів візуального контакту королеви є те, як вона вибудовує зорову дистанцію, не відводячи погляд під час важливих розмов, особливо з високопоставленими персонажами або у конфліктних ситуаціях. Це часто підкреслює її владу, адже зоровий контакт у таких випадках стає засобом вираження верховенства та символічного домінування. Погляд королеви сприймається як фокус уваги, в якому вона, з одного боку, показує свою зацікавленість і готовність слухати, а з іншого боку, не дозволяє своїм емоціям змінити хід розмови. Такий нейтральний і навіть холодний погляд підсилює дистанцію між королевою та її співрозмовниками, формуючи враження, що вона завжди знаходиться на кілька кроків попереду, оцінюючи ситуацію з позиції нейтрального спостерігача, а не безпосереднього учасника.

Королева також використовує візуальний контакт як спосіб демонстрації емоційної стабільності та стійкості. У моменти конфліктів або під час офіційних виступів вона зберігає фокус на публіці, не дозволяючи собі відвернутися або змінити напрямок погляду. Це створює відчуття її непохитності, що особливо помітно у сценах, де її опоненти, навпаки, демонструють невпевненість або емоційне збудження. В таких ситуаціях королева, не опускаючи очей, виступає як незмінний центр подій, демонструючи здатність зберігати самоконтроль, навіть коли навколо неї відбуваються політичні або соціальні потрясіння. Її погляд стає своєрідним «щитком», який оберігає її від зовнішніх впливів і підсилює враження про монарха, що не піддається емоціям [37, с. 33].

У приватних розмовах або під час неофіційних зустрічей візуальний контакт королеви стає ще більш підкреслено обмеженим. Вона часто уникає прямого контакту очі-в-очі з близькими людьми або членами родини, що може свідчити про її прагнення уникнути емоційної залученості навіть у таких ситуаціях. Королева таким чином формує особливу дистанцію навіть зі своїм найближчим оточенням, використовуючи візуальний контакт для збереження нейтральності та відстороненості. Її погляд спрямований або

злегка мимо співрозмовника, або ж залишається фіксованим, що створює враження напруженої стриманості. Така поведінка підкреслює її статус і дотримання формальностей навіть у приватному житті, що вказує на її здатність розрізняти роль монарха та особисте життя, при цьому підтримуючи дистанційованість.

Візуальний контакт також має значення у сценах, де королева взаємодіє з персонажами, які підпадають під її монарший авторитет, наприклад, з прем'єр-міністрами. У таких ситуаціях королева часто використовує короткі зорові контакти, а потім злегка відводить погляд убік, підкреслюючи свою незалежність і здатність до самостійної оцінки. Такий маневр показує, що вона, хоч і зацікавлена в діалозі, не залежить від думки іншої особи, навіть якщо ця особа займає високий пост. Це забезпечує певну дистанцію, яка підсилює її статус як абсолютного лідера. Водночас цей візуальний прийом дозволяє їй залишитися уважною та зацікавленою в розмові, створюючи відчуття впевненості та рішучості, властивих монарху.

Крім того, слід відзначити, що у серіалі «Корона» королева демонструє здатність до так званого «тактичного уникнення погляду». В ситуаціях, коли вона стикається з емоційно навантаженими питаннями або несприятливими ситуаціями, королева зберігає дистанцію, уникаючи прямого погляду на об'єкт обговорення, що підсилює її емоційну відстороненість. Це не тільки підкреслює її здатність до самоконтролю, а й виступає своєрідним сигналом того, що особисті переживання не матимуть впливу на її роль. У ситуаціях, коли опонент намагається викликати емоційну реакцію, такий прийом стає інструментом збереження авторитету й дистанції [22, с. 20].

Таким чином, візуальний контакт є одним із найвиразніших і одночасно стриманих засобів, за допомогою якого королева підтримує свій образ як монарха. Кожен її погляд, кожне короткочасне фокусування очей має чітко визначену мету і сприяє збереженню дистанції, яка захищає королеву від надмірної емоційної залученості. Це дозволяє їй підтримувати статусну роль, зберігаючи при цьому авторитет і контроль.

РОЗДІЛ 3. СИНТЕЗ ВЕРБАЛЬНИХ І НЕВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ У ФОРМУВАННІ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО ТИПАЖУ «БРИТАНСЬКА КОРОЛЕВА»

3.1. Аналіз інтеграції вербальних і невербальних засобів у формуванні типажу

Синтез вербальних і невербальних засобів у формуванні лінгвокультурного типажу «Британська королева» у серіалі «Корона» досягає високого рівня інтеграції, де мова й жести утворюють цілісну, послідовну систему, що підтримує унікальність та сталий образ монарха. Поєднання вербальних елементів, таких як обрана лексика і синтаксичні конструкції, з невербальними проявами, як-от мінімалістичні жести, стримана міміка та особливості зорового контакту, створює ефект досконалої узгодженості між тим, що говорить і демонструє своїм тілом героїня. Це підкреслює її незмінний авторитет, стабільність і дистанцію від оточуючих, які сприймають її не лише як особу, але й як інституційний символ британської монархії [45, с. 56].

Одним із головних аспектів синтезу є здатність персонажа контролювати вербальні і невербальні засоби так, що кожна фраза, кожен жест чітко резонують одне з одним, не допускаючи розбіжностей, які могли б поставити під сумнів образ королеви як фігури дисциплінованої і відстороненої. Мова королеви відрізняється високим ступенем формалізації та відсутністю зайвих емоційних компонентів, що створює нейтральний тон, де підбір слів і структура речень підкреслюють дистанцію. Наприклад, у фразі «правити – не моя робота. Але моя робота – забезпечити належне правління» особливий вибір слів і лаконічна побудова підкреслюють сутність її ролі, а також чітку межу між владою і відповідальністю. Така фраза не потребує додаткового посилення жестами чи зміною виразу обличчя, але підкреслюється стійкою поставою, фіксованим поглядом і відсутністю посмішки, що посилює ефект сказаного.

Гармонія між мовними та немовними елементами поведінки королеви також помітна у її зоровому контакті, який завжди є контрольованим і підпорядкованим загальній лінії образу. Вона уникає інтенсивного, тривалого погляду на співрозмовника, обмежуючи зоровий контакт до коротких, нейтральних поглядів, що тільки підкреслюють її позицію спостерігача. У ситуаціях, коли королева спілкується з прем'єр-міністрами чи іншими високопосадовцями, її мовлення відрізняється більшою офіційністю, а погляд стає фіксованим і стриманим, доповнюючи формальність і закритість її лексики. Такий візуальний контакт є продовженням її мови, де кожне слово узгоджується з незмінною позицією голови, чіткою шиєю і майже незмінною мімікою, що ще більше зміцнює авторитетний і непохитний характер монархічного образу [38, с. 32].

Жести королеви відповідають змісту її мови настільки, що навіть найменші рухи рук, пози тіла і повороти голови відтворюють її слова та думки з максимальною точністю. Наприклад, якщо вона вживає вислови про обов'язок або державну службу, її руки залишаються статичними, часто складеними одна на одну, що підкреслює серйозність моменту і невідступність її моральних принципів. Це дозволяє зміцнити враження, що кожне слово і рух королеви підпорядковуються одній цілі – втіленню ідеї стабільності й непохитності, які лежать в основі британської монархії. Жестикуляція королеви є настільки мінімальною, що вона підсилює ефект її мовлення через самоконтроль, завдяки чому кожне слово отримує додаткову вагу та символізм.

Вибір мови, так само як і інтонаційний малюнок голосу королеви, також узгоджується з її зовнішньою стриманістю. Вона уникає емоційних сплесків у голосі, її інтонації залишаються рівними та сталими, незалежно від того, чи висловлюється вона на тему національної політики, чи на особисті теми. Інтонаційна монотонність створює ефект нейтральності, що підкреслюється її стриманим і нерухомим обличчям. У серіалі цей елемент відіграє ключову роль у формуванні образу королеви, оскільки демонструє

злиття мовної і невербальної стриманості, яке забезпечує цілісність її поведінки. Так, наприклад, коли вона звертається до своїх дітей або виявляє свою думку щодо сімейних проблем, її інтонація залишається нейтральною, а очі — майже незворушними, що не дозволяє глядачеві отримати доступ до її справжніх емоцій [51, с. 7].

Мова і невербальні засоби також взаємодіють у формуванні дистанції між королевою та іншими персонажами. Вона використовує складні конструкції і уникає безпосередніх ідіом, які могли б зробити її мову більш доступною. Така мова є символом монархічної традиції, що передбачає певну дистанцію та офіційність, котрі водночас підтримуються відсутністю фізичних контактів і виразної жестикуляції. Кожен невербальний елемент служить підсиленням її вербальної дистанції, дозволяючи королеві залишатися в ролі інституційного символу, що втілює в собі авторитет і спадкоємність. Це особливо помітно у діалогах з політичними фігурами, коли її мова повністю відповідає невимушеності та суворій нейтральності, а жести — обмежені й підпорядковані офіційному тону.

У контексті взаємодії королеви з членами сім'ї ми спостерігаємо певну м'якість у мові, що проявляється через особисті нотки, проте вона ніколи не порушує стриманості у жестикуляції. Вона може використовувати трохи м'якші слова, але її руки, постава і міміка залишаються стриманими, що забезпечує цілісність образу. Навіть у найемоційніших моментах, коли ситуація передбачає особисті реакції, королева продовжує слідувати формальній вербальній моделі, підсилюючи її зоровим контролем і стриманою жестикуляцією. Це підтримує відчуття стійкості її моральних принципів і робить її вербально-невербальну систему поведінки повністю інтегрованою.

Символізм у діалогах і жестах, що підкреслює ідею монаршої влади та збереження традицій, відіграє ключову роль у формуванні образу британської королеви в серіалі «Корона». Невербальні елементи разом з діалогами стають невід'ємними складниками, що спільно створюють образ

символу національної спадковості, спокою та величі. Королева, як головний персонаж, постає втіленням не тільки індивідуальної ролі, а також ідеї державної стабільності та традиції. Через особливі жести, рухи та діалогічні прийоми її особистість постає як продовження колективної ідентичності, яка уособлює багатий спадок і високі моральні стандарти. Її мова і жести не є випадковими; навпаки, вони функціонують як ретельно підібраний інструмент символічного підкріплення її слів та ідей [27, с. 21].

Однією з основних характеристик символізму є жести королеви, які часто мають глибоке культурне і навіть сакральне значення. Кожен рух руки, кожен кивок або нахил голови створює не просто спілкування, а багатозначне повідомлення, в якому виділяються образи влади, спадкоємності й державної мудрості. Наприклад, у сценах з офіційними особами королева часто використовує короткі кивання та мінімальні рухи рук, які підсилюють зміст її діалогів, акцентуючи увагу на серйозності її ролі. Ці жести мають символічне значення, яке перегукується з образом монарха як незмінного інституту, котрий стоїть поза емоціями або особистими прихильностями. Вони також підкреслюють традиційний образ британської корони як елемента державного механізму, що функціонує незалежно від індивідуальних особистостей, але підтримує національні цінності.

Символізм діалогів королеви в серіалі також розкривається через особливу лексику і структуру речень. У фразях на кшталт «правити – не моя робота. Але моя робота – забезпечити належне правління» відчувається не просто вибір слів, а продумана лексична структура, яка відображає ієрархічний принцип та підкреслює символічну позицію королеви як гаранта стабільності. Лексична структура речень часто спрямована на підсилення ідеї інституційної, а не особистої відповідальності, де слова виступають як ритуал підтвердження влади. Діалоги містять звороти, які уникають особистих займенників, що ще більше підкреслює нейтральність і піднесеність королівської ролі, яка не піддається емоціям або впливам часу. Мова королеви побудована таким чином, щоб зміст її реплік резонував із

символічним значенням жестів: вона обирає нейтральні слова, водночас зберігаючи стриманість і навіть деяку відчуженість, що сприймається як прояв непорушності її особистої ідентичності [42, с. 14].

Жести королеви є не лише доповненням до її мови, але й засобом комунікації, що передає приховане послання. Наприклад, у сценах, де вона приймає послів чи політичних лідерів, королева використовує витончені, обмежені рухи, які символізують формальність і дистанцію. Жести типу повільного підняття руки чи короткого потискання долоні є елементами королівського етикету, які уособлюють значущість її позиції. Її відсутність мимічних або тілесних акцентів під час спілкування служить метафорою відстороненості від буденності, де кожен жест має свою цінність та функцію. Водночас жестикуляція в серіалі підсилює авторитет королеви, створюючи враження, що навіть її мовчання має вагу й значення. Таким чином, мовні й невербальні аспекти взаємодіють як єдине ціле, надаючи діалогам глибокого символічного змісту.

Особливу роль відіграє також символізм миміки, яка завжди залишається стриманою та контрольованою. У діалогах, коли королева віддає розпорядження або висловлює свою думку щодо політичних рішень, її обличчя залишається нейтральним, а жести обмежуються мінімумом. Це не просто технічний прийом, а символічний акт, який виражає відстороненість і владу, що стоїть поза емоціями. Такий підхід підкреслює концепцію монархії як символу, де будь-який прояв надмірної емоційності був би сприйнятий як недоречний. Мова та жести королеви узгоджені так, що кожен рух відповідає конкретному меседжу, а кожне слово має свою конкретну вагу. Вона дотримується ролі обережного наглядача, і ця злагодженість між вербальним і невербальним посилює ідею монарха як стабільного центру, здатного підтримувати порядок і дисципліну в державі [31, с. 16].

Діалоги королеви, особливо в ключових епізодах, коли вона взаємодіє з іншими високопосадовими особами, відзначаються чіткістю і лаконічністю. Водночас, ці розмови супроводжуються невидимою лінією символічної

напруги, коли навіть проста відповідь може мати вагоме значення. Наприклад, фрази типу «прощення є дуже важливим для мене» ілюструють моральні та етичні принципи, що стоять за її рішеннями, а також концепцію монархії як установи, що зберігає цінності, навіть коли це не відповідає її особистим інтересам. Висловлювання про прощення й обов'язок стають символічними маркерами, що закріплюють значення королеви як морального лідера нації, котрий обирає стабільність над емоціями.

Додатково, символізм у жестах королеви підкреслюється її здатністю уникати відкритого зорового контакту або дотиків у ситуаціях, що передбачають формальну дистанцію. Вона зберігає контроль над ситуацією, часто лише через короткі, зосереджені погляди, які мають подвійне значення – як спостереження і як демонстрація її непохитного становища. Це не лише формалізм; це символічний акт, що підкреслює її автономність і стійкість, які є невіддільною частиною монархії. Кожен її жест, погляд і навіть мовчання передають приховане повідомлення, що резонує з її словами, роблячи її мовлення потужним інструментом політичного впливу, навіть якщо воно виглядає як обережна і формальна розмова [44, с. 40].

У результаті, символізм у діалогах і жестах королеви не тільки підтримує її образ як монарха, але й посилює її сприйняття як втілення національних цінностей, спадковості й традиційної влади. Кожен невербальний елемент, кожна символічна фраза узгоджуються між собою, створюючи єдиний типаж «британської королеви», яка виступає не тільки як лідер нації, але й як символічний захисник моральних і культурних основ.

Інтонація та емоційне забарвлення мовлення британської королеви в серіалі «Корона» виступають як важливі засоби передачі її статусу, владного авторитету і здатності до емоційної стриманості, що стають невід'ємними компонентами образу монарха. У комбінації з невербальними елементами, такими як жести і міміка, інтонація героїні значною мірою визначає сприйняття її слів і посилює символічний аспект її ролі. На рівні інтонаційного малюнка мова королеви характеризується відсутністю

емоційних підйомів і спадів, що забезпечує рівний, стабільний тон, який сприяє створенню відчуття постійності, надійності та емоційної віддаленості.

Важливо зазначити, що використання рівного тембру голосу стає основним засобом, який підтримує атмосферу офіційності та формальності в комунікації королеви. Незалежно від контексту, її голос залишається на одному рівні, що дозволяє досягти ефекту нейтральності та уникнути будь-яких емоційних відхилень, які могли б змінити або послабити зміст її слів. Тембр королеви — холодний і стриманий, що забезпечує високий рівень самоконтролю і слугує маркером авторитету, який не залежить від конкретних обставин або теми розмови. У момент виголошення важливих заяв її інтонація завжди рівномірна, що підкреслює сталий, недосяжний характер її особистості та робить її мовлення потужним інструментом передачі монархічних цінностей [58, с. 5].

Інтонація також відрізняється чітко визначеною ритмікою, де відсутні різкі перепади або неформальні інтонаційні відступи. Така ритмічність у поєднанні з відсутністю яскраво виражених інтонаційних акцентів формує специфічний стиль мовлення, що підкреслює формальність і дистанцію. Вона уникає будь-яких емоційних відтінків, які могли б вплинути на сприйняття її статусу, натомість зберігаючи баланс і гармонійність у вимові кожного слова. У цій звичці чіткої, ритмічної вимови можна помітити глибокий символізм, що підкреслює сталість традицій монархії та відстороненість від будь-яких сучасних політичних чи соціальних змін. Такий ритм мовлення королеви слугує ще одним інструментом для підтримки непохитного статусу монарха, уособлюючи ідею контролю та передбачуваності.

Особливо значущим аспектом інтонаційного забарвлення є здатність королеви залишатися холодною та стриманою навіть під час обговорення складних або емоційно насичених питань. У багатьох сценах серіалу, де королева стикається з особистими конфліктами або приймає складні політичні рішення, її інтонація не змінюється, що демонструє її здатність до емоційного самоконтролю і підкреслює дистанцію між нею та

співрозмовниками. Наприклад, у сценах із близькими членами сім'ї вона зберігає однаковий тон, уникаючи будь-яких змін у висоті голосу, навіть якщо контекст розмови мав би передбачати емоційну реакцію. Такий підхід підсилює образ королеви як незмінного і непохитного лідера, для якого емоційна стабільність є частиною державної відповідальності [29, с. 96].

Загалом у комунікації королеви присутній певний контраст між її мовленнєвими та невербальними проявами, зокрема інтонацією і жестами, що підкреслює напружену відстороненість, притаманну їй як символу монархії. Жести королеви, як правило, обмежуються мінімалістичними рухами, що підсилюють відчуття стабільності її інтонації. Під час звернень вона обирає нейтральні рухи, які не відображають жодних емоційних порухів, що могло б вплинути на сприйняття її висловлювань. Це створює єдність між голосом і невербальними засобами, що відображає стабільність і сталість, які королева намагається втілити у своїй поведінці. Така інтеграція між інтонацією і жестами є ще одним маркером її статусу як втілення інституційного авторитету, де кожен компонент комунікації контролюється і підпорядкований загальній монархічній етиці.

Тембр і мелодика голосу королеви також грають роль у створенні відчуття просторової дистанції між нею та іншими персонажами. Коли вона звертається до своїх підданих або представників уряду, її голос набуває формального і навіть дещо віддаленого звучання, яке не допускає близьких відносин і підкреслює ієрархію. Її вимова, зазвичай, є абсолютно чіткою і точною, що дозволяє уникнути будь-якої фамільярності або спонтанності. Таке формування дистанції голосом забезпечує її мовленню відчуття відстороненості і підкреслює символічне положення королеви в суспільстві: вона виступає як об'єкт для захоплення та поваги, але не для близьких емоційних зв'язків. Так, навіть під час обговорень сімейних проблем її інтонація не стає менш формальною, що підсилює ідею монаршого контролю та необхідності збереження певної дистанції навіть у неофіційних ситуаціях.

Інтонація королеви також сприяє підсиленню ритуальності її образу, що стає особливо помітним під час офіційних виступів та звернень. Її мова у таких моментах підкреслює урочистість і силу традицій, де навіть найменші відхилення від заданого тону були б недоречними. Така ритуалізована інтонація створює враження монархії як чогось сталого і непорушного, де кожне слово звучить, як частина великого державного механізму, злагодженість якого не допускає емоційних коливань. У цьому аспекті інтонація королеви має не просто інформативну, а й символічну функцію: вона транслює ідею спадкоємності і сталості британської монархії, а її голос стає частиною символічного простору, який об'єднує минуле і теперішнє [39, с. 34].

Важливо відзначити, що таке емоційне забарвлення в інтонації героїні не тільки підкреслює її соціальний статус, але й надає певну вагу її словам, що відбивається в усій її невербальній поведінці. Кожне слово, промовлене королевою, звучить як виважене рішення, що проходить через фільтр століть і традицій, а не просто як прояв особистої думки. Її нейтральний тон дозволяє уникнути надмірної персоналізації мовлення і підкреслює, що вона представляє не себе особисто, а інституцію, з якою пов'язані глибокі культурні коди і державні принципи. Це відчуття підсилюється завдяки використанню тембральної стабільності і контролю над інтонацією, які уможливають трансляцію символічного сенсу кожного слова.

3.2. Вплив комбінації вербальних та невербальних засобів на сприйняття типажу глядачами

Оєднання мовних і невербальних елементів у серіалі «Корона» відіграє значну роль у створенні автентичного та реалістичного образу британської королеви, завдяки якому глядачі сприймають її як уособлення монархії, здатне передати не лише характер особистості, а й символічну роль державного лідера. Дотримання сценарних і режисерських рішень, які зосереджені на деталізації мовленнєвих засобів і ретельній розробці жестів,

міміки та навіть найдрібніших рухів, дозволяє глядачам відчутти справжність образу королеви, занурюючись у її світ і відчуваючи його непідробну традиційність та сталість. Завдяки синтезу мовних та невербальних прийомів створюється враження, що кожне слово і жест королеви мають значення і вагу, а її присутність в кадрі надає серіалу правдоподібності та глибини [54, с. 25].

Мовні засоби, обрані для персонажа королеви, підкреслюють її статус і владу. Лексичний рівень спілкування королеви демонструє формальність і серйозність, а її репліки насичені символічними висловами, що відображають її зобов'язання перед народом і відданість національним традиціям. Наприклад, фраза «It is not my job to govern. But it is my job to ensure proper governance» ілюструє розуміння її ролі як монарха, що не вимагає безпосереднього втручання в політичні справи, але зобов'язує забезпечувати стабільність і правильне управління. Відсутність емоційного забарвлення в подібних репліках підсилює реалістичність образу королеви як суворої і стриманої фігури, чия поведінка підтримує формальні межі, характерні для монархічного стилю комунікації. Глядачі сприймають її мову як природне продовження її позиції, оскільки репліки підкреслюють ідею спадкоємності й незмінності, притаманної монархії, де кожне слово має особливе значення.

Невербальні елементи є не менш значущими для забезпечення автентичності образу. Жестикуляція королеви характеризується стриманістю та обмеженістю рухів, що відповідає її соціальному статусу і культурним очікуванням, пов'язаним із поведінкою монарха. Навіть найдрібніші жести, такі як легкий нахил голови, коротке підняття брови або короткотривале зустрічання поглядом, створюють ефект надзвичайної контролюваності, де кожна дія підкреслює її вміння зберігати дистанцію і передавати серйозність ситуації. Такі невербальні елементи забезпечують враження, що королева є не просто персонажем, а втіленням культури та ідеалів, які глядачі асоціюють з монархією. Обмеженість рухів і рівновага в мові створюють реалістичну ілюзію, що королева дотримується своїх обов'язків з повагою до

традицій, уникаючи зайвої експресії, яка могла б суперечити усталеному стилю королівської поведінки [59, с. 18].

Міміка королеви також слугує елементом, який підтримує ілюзію автентичності її образу, адже її обличчя здебільшого залишається незворушним, незалежно від того, чи йдеться про офіційні заходи, чи про приватні розмови. Це сприймається як символ її емоційної стриманості і відстороненості від повсякденних переживань, що є віддзеркаленням багатовікових традицій, де королівська особа має стояти поза емоціями та зберігати нейтралітет у стосунках з оточенням. Навіть у ситуаціях, коли вона має підстави для вираження особистих почуттів, обличчя королеви залишається спокійним, а міміка майже незмінною. Це підсилює відчуття реалістичності її персонажа, оскільки глядачі сприймають її як символ стабільності, що підтримує свою роль навіть у складних обставинах. Така міміка, відтворена з високою точністю, не лише додає глибини образу, а й створює ілюзію достовірності, яка відповідає історичним і культурним уявленням про монархію.

Зоровий контакт і тембр голосу королеви також грають значну роль у формуванні реалістичності її образу. Погляд королеви завжди спрямований на співрозмовника, проте він позбавлений емоційного заряду, що додає його нейтральності та віддаленості. Такий погляд підтримує ілюзію, що королева, хоч і уважно спостерігає за кожною ситуацією, зберігає дистанцію і контролює свої реакції, не дозволяючи емоціям впливати на її поведінку. Тембр її голосу також слугує посиленню цього ефекту, оскільки відзначається холодною, рівною інтонацією, позбавленою емоційних акцентів. Такий голос підкреслює її статус і відданість правилам, що додає відчуття реалістичності в сприйнятті її як інституційної фігури, здатної забезпечити стабільність [35, с. 56].

Поєднання цих мовних і невербальних засобів створює єдиний інтегрований образ королеви, що підсилює автентичність її поведінки та надає глядачам відчуття, що вони спостерігають за справжнім уособленням

монархії. Кожна складова — від вибору слів і інтонації до найдрібніших жестів — забезпечує цілісність її образу, де кожен елемент має свою функцію, що підсилює інші компоненти. Вербальні і невербальні засоби працюють разом як єдина структура, яка передає монархічний статус і забезпечує стабільність, що, у свою чергу, сприяє створенню правдоподібної ілюзії для глядачів. Тому королева, зображена в серіалі, сприймається не як звичайний персонаж, а як історична і культурна фігура, чия поведінка резонує з традиційними уявленнями про монархію.

Формування образу королеви як національного символу британської монархії та культури в серіалі «Корона» відбувається через ретельно структуровану комбінацію вербальних і невербальних засобів. Кожен елемент у поведінці персонажа — від мовних виборів до жестів, погляду, міміки та навіть пауз у мовленні — має значення в побудові цього символічного образу, який резонує із колективними уявленнями про королеву як історичний і культурний феномен. Створений типаж королеви стає втіленням не лише конкретної історичної постаті, а й узагальненого образу британської монархії, яка несе на собі значне символічне навантаження, зокрема в питанні відстоювання та передачі культурних і національних цінностей. Важливо, що це зображення королеви виходить за межі особистості, передаючи роль монарха як уособлення національного духу, який зберігає спадковість і невід’ємність державних і культурних традицій.

Одним із основних аспектів формування образу королеви як символу є її мовлення, що відзначається високим рівнем формальності та дотриманням класичних норм британської англійської. Усі її вислови чітко структуровані, мають відсутність розмовних елементів, які могли б порушити образ стабільності і знеособленої офіційності. Навіть коли мова йде про особисті теми, королева використовує нейтральну лексику та уникає емоційно забарвлених висловів, що створює відчуття її належності до вищої інституційної ролі, а не до приватного індивідуального життя. Це

лінгвістичне відсторонення надає їй статусу, який виходить за межі конкретної ситуації чи розмови, перетворюючи її слова на своєрідний ритуал, де кожне висловлювання має значення, пов'язане з монархічною традицією [23, с. 41].

Ще одним важливим фактором у формуванні символічного образу королеви є вибір тембру голосу та інтонаційної стриманості. Її голос, як правило, зберігає рівномірний і спокійний тон, позбавлений різких інтонаційних коливань, що характерно для офіційного стилю спілкування. Це підсилює образ королеви як особи, яка втілює спокій і стабільність, а також дозволяє уникнути зайвих емоцій, які могли б знизити її монаршу дистанцію. Тембр голосу слугує своєрідним бар'єром між нею та аудиторією, підкреслюючи її соціальну недосяжність і статусний характер. Глядачі сприймають її голос як частину ритуалізованої поведінки, яка надає її словам вагомість і підсилює відчуття, що вона — невід'ємний елемент національної ідентичності.

Невербальні засоби також відіграють вирішальну роль у формуванні образу королеви як символу. Зокрема, жести королеви мінімальні та стримані, що відповідає стандартам монаршої поведінки, де зайва експресія вважається недоречною. Кожен рух ретельно контролюється і використовується виключно для підкреслення її статусу і влади. Наприклад, легкий нахил голови, кивок або обережний рух руки підкреслюють формальність ситуації, а відсутність випадкових рухів створює атмосферу офіційності. Королева зберігає дистанцію навіть через жестикуляцію, що надає її поведінці відчуття ритуальності та узагальненої символічної значущості. Її жести не просто передають інформацію, а створюють враження послідовності та непорушності монархічної влади, яка є основою британської національної самосвідомості.

Погляд і зоровий контакт королеви у серіалі також підкреслюють її символічну роль. Її погляд завжди фокусований, але позбавлений надмірної емоційності, що надає йому нейтрального та відстороненого вигляду. Це

дозволяє королеві зберігати емоційну недосяжність, яка створює відчуття відстороненості від повсякденних переживань і емоційних станів. Такий контроль над зоровим контактом підсилює її статус як символічного лідера, який не піддається впливу зовнішніх обставин і залишається втіленням стабільності, незважаючи на будь-які виклики. Вона представляє не тільки себе, але й цілу національну традицію, де вміння зберігати дистанцію є частиною державної позиції [43, с. 14].

Міміка королеви, як і інші невербальні засоби, є мінімалістичною і вкрай стриманою, що підсилює її символічну роль як втілення національної стабільності і культурної спадковості. У більшості сцен королева уникає вираженої міміки, що ще більше віддаляє її від звичайних емоційних реакцій. Її обличчя залишається незворушним, навіть у найнапруженіші моменти, що створює враження монолітності, яке є особливо значущим для глядачів, котрі бачать у королеві символ національної єдності та міцності. Відсутність емоційних змін в її виразі додає реалістичності її образу як монарха, котрий відсторонений від буденності і віддає перевагу державним інтересам над особистими емоціями.

Емоційний відгук, який викликає образ королеви в серіалі «Корона», є результатом тонкої інтеграції вербальних і невербальних засобів, що підсилюють емоційне сприйняття глядачів і розвивають почуття емпатії до персонажа. Завдяки унікальному поєднанню мовних особливостей, жестикуляції, інтонації, міміки і зорового контакту, створюється ефект складного емоційного портрету, який дозволяє глядачам проникнути вглиб характеру королеви і відчутти її як людину, а не лише монарха. Особливістю серіалу є те, що образ королеви викликає не лише повагу і захоплення, а й сприяє формуванню відчуття особистого співпереживання, навіть коли її поведінка залишається відстороненою і стриманою. Завдяки цьому, глядачі відчувають напруження, пов'язане з тягарем її відповідальності, і розуміють внутрішні конфлікти, що супроводжують її під час виконання монарших обов'язків.

Важливим аспектом емоційного впливу є інтонаційні прийоми, які використовуються в діалогах королеви. Її рівномірний тембр голосу і контроль над інтонаційною стриманістю створюють враження стійкості і самоконтролю, що дозволяє глядачам сприймати її як символ спокою і впевненості в собі. Водночас, цей рівний тон викликає певну емоційну напруженість, оскільки глядачі відчують відсутність доступу до її внутрішнього світу, що тільки підсилює їх інтерес і співпереживання. Кожна репліка, вимовлена без надмірного емоційного забарвлення, залишає простір для особистих інтерпретацій, де глядачі можуть самостійно уявити емоційний стан героїні, виходячи з контексту і ситуації. Завдяки цьому королева не виглядає беземоційною, а, навпаки, стає об'єктом захоплення та інтелектуального інтересу, оскільки її стриманість сприймається як результат високої самодисципліни та відданості [57, с. 30].

Невербальні засоби також суттєво підсилюють емоційний відгук у глядачів, оскільки вони вносять елементи багатозначності і символічності у поведінку королеви. Жестикуляція її персонажа є надзвичайно обмеженою та стриманою, що підкреслює її соціальний статус, але водночас залишає глядачам можливість самостійно інтерпретувати емоційні сигнали, які можуть бути приховані у мікроруках. Наприклад, легкий нахил голови або обережне доторкання до руки можуть здаватися несуттєвими, проте у контексті стриманості цих рухів глядачі наділяють їх додатковим емоційним значенням. Це створює ефект, коли кожен мінімальний жест здається вагомим, адже він несе приховану інформацію про внутрішні переживання і думки королеви. Глядачі сприймають ці невербальні елементи як вираз прихованих емоцій, що підсилює їхнє відчуття зв'язку з героїнею, навіть якщо вона залишається зовнішньо незворушною.

Міміка королеви у серіалі також створює значний емоційний вплив. Вона зберігає максимально контрольоване вираження обличчя, уникаючи демонстрації яскравих емоцій. Це підсилює її образ як символа стабільності і стійкості, який не піддається емоційним сплескам навіть у найскладніших

ситуаціях. Однак, ця відсутність міміки не робить її персонажа байдужим — навпаки, глядачі інтуїтивно сприймають стриманість як акт самопожертви та дисципліни. Через це вони починають відчувати повагу і навіть співчуття, розуміючи, що за відсутністю емоційних проявів стоїть глибоке усвідомлення своєї ролі і необхідність відповідати очікуванням національної культури. Стриманість міміки перетворює королеву на образ національного символу, котрий викликає в глядачів не просто емоції, а глибоке усвідомлення і співпереживання її моральної місії [46, с. 12].

Вплив інтеграції цих вербальних і невербальних засобів також посилюється завдяки контрасту між королевою і персонажами з оточення, які демонструють ширший емоційний спектр. Це дозволяє глядачам порівняти її стриману поведінку з більш відкритими реакціями інших героїв, що підсилює відчуття її відповідальності і відданості ролі. Глядачі розуміють, що її стриманість — це не результат емоційної обмеженості, а ознака самоконтролю і відданості традиціям. Вони відчують зв'язок із королевою, який підкріплюється усвідомленням того, що її роль вимагає жертвності, а вона, навіть відчуючи емоційні переживання, залишається незворушною. Це викликає у глядачів почуття емпатії і поваги, підсилюючи емоційний зв'язок з героїнею [60, с. 22].

Таким чином, емоційний відгук у глядачів є результатом складної комбінації мовних і невербальних засобів, що разом створюють багатосаровий образ королеви. Завдяки інтонації, тембру голосу, стриманим жестам, зоровому контакту і мінімалістичній міміці глядачі відчують глибоке емоційне залучення, яке поєднує повагу до монарха і особисту емпатію до героїні. Такий підхід не тільки підсилює емоційне сприйняття образу, а й надає королеві людяності, що дозволяє глядачам відчутти її емоції, навіть якщо вони залишаються прихованими за зовнішньою стриманістю.

ВИСНОВКИ

Дослідження лінгвокультурного типажу «Британська королева» в серіалі «Корона» дозволяє виявити складний процес створення образу, де вербальні та невербальні засоби гармонійно поєднуються, формуючи цілісний і реалістичний персонаж. У першому розділі роботи розглядається теоретичне підґрунтя аналізу лінгвокультурних типажів у кінодискурсі, де визначено ключові аспекти цього підходу. Лінгвокультурний типаж в кінематографі являє собою не лише суму характеристик, що окреслюють особистість, а й специфічний набір вербальних і невербальних ознак, які є маркерами культурної, соціальної і національної ідентичності. Це поняття передбачає складну синергію між культурними цінностями та мовно-поведінковими особливостями, що робить типажі більш достовірними та значущими для аудиторії.

У ході роботи з'ясовано, що вербальні засоби, зокрема лексика та граматики мови королеви, в серіалі відіграють важливу роль у формуванні образу. Її мовлення характеризується формальністю, точністю та відсутністю розмовних зворотів, що підкреслює її статус як монарха і символу британської традиційності. Висловлювання королеви не тільки демонструють її освіченість і політичний досвід, але й слугують засобом передачі національної ідентичності, зокрема через використання сталих фраз і висловів, що нагадують аудиторії про велич та сталість монархічної влади. У цьому контексті вербальні засоби створюють чітке уявлення про королеву як особу, яка стоїть вище буденних емоцій і здатна утримувати контроль у будь-якій ситуації.

Невербальні засоби, такі як жести, міміка та постава, також суттєво впливають на сприйняття королеви глядачами. Її жестикуляція обмежена і стримана, що є типовим для монаршого стилю поведінки. Жести королеви чітко структуровані та економні, що підкреслює її статус і відстороненість. Така невербальна стриманість створює образ особистості, яка володіє повним

самоконтролем, і підсилює уявлення про королеву як втілення традиційної влади. Особливу увагу привертає зоровий контакт, адже її погляд зазвичай позбавлений надмірної емоційності, що створює бар'єр між нею і співрозмовником, але водночас підкреслює її силу і незалежність. Мінімальна міміка персонажа також сприяє створенню відчуття стабільності, де королева постає як незмінний символ державності.

Розділ три зосереджений на синтезі вербальних і невербальних засобів та їхньому впливі на емоційне сприйняття королеви глядачами. Виявлено, що комбінація цих елементів сприяє посиленню реалістичності образу і викликає у глядачів почуття емпатії та розуміння до персонажа. Відсутність надмірної емоційності в мові і жестикуляції королеви сприймається аудиторією як акт самоконтролю і дисципліни, що підсилює повагу до неї як до національного символу. Емоційний вплив посилюється завдяки контрасту між її стриманістю і більш відкритими емоційними реакціями інших персонажів, що підкреслює її готовність жертвувати особистими почуттями заради виконання монарших обов'язків.

Отож, лінгвокультурний типаж «Британська королева» у серіалі «Корона» є складним і багатовимірним образом, що досягається завдяки ретельному поєднанню мовних і поведінкових характеристик. Вербальні та невербальні засоби у формуванні цього типажу не просто відображають особистість королеви, а підсилюють її значення як символу національної ідентичності. Застосування стриманих жестів, рівного тембру голосу, відсутності емоційних акцентів у мові, а також чітких і ритуалізованих невербальних елементів забезпечує відчуття автентичності образу та сприяє емоційному залученню глядачів, які можуть не тільки бачити, а й відчувати тягар її ролі як монарха.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 5-й сезон серіалу Netflix «Корона»: напівправа - напівбрехня, але дуже цікава URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-63589133> (дата звернення: 20.10.2024)
2. Донець П. М. Основи загальної теорії міжкультурної комунікації: науковий статус, понятійний апарат, мовний та немовний аспекти, питання етики та дидактики. Харків : Штрих, 2017. 384 с.
3. Загороднова В. Ф. Основи міжкультурної комунікації. Бердянськ : БДПУ, 2018. 314 с.
4. Корона (1 сезон) URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Корона_\(1_сезон\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Корона_(1_сезон)) (дата звернення: 20.10.2024)
5. Коч Н. Ретротипаж как продукт национальной культуры (лингвоприкладной аспект исследования). Вісник Маріупольського державного університету : збірник наукових праць. Серія «Філологія». Маріуполь, 2018. Вип. 18. С. 49–58
6. Помпезно і дорого: цікаві факти про серіал «Корона» URL: <https://tsn.ua/lady/zvezdy/zvezdy/pompezno-i-dorogo-cikavi-fakti-pro-serial-korona-1726681.html> (дата звернення: 20.10.2024)
7. Радкевич І. М. Вербальні та невербальні засоби реалізації ввічливості (на матеріалі сучасного англomовного художнього дискурсу) : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня магістра : спец. 035 Філологія (Мова і література (англійська). Переклад / наук. кер. Е. К. Коляда ; Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2023. 90 с.
8. Свитликовская (Мыколюк) Е. А. Science progress in European countries: new concepts and modern solutions. Vol. 1. Stuttgart, Germany, 2013. P. 135–137.
9. Світліковська (Миколюк) О. А. Аксіологічні властивості гоноративу як вербального знаку. Науковий вісник Запорізького

національного університету. Серія «Нова філологія». Запоріжжя: ЗНУ, 2013. № 56. С. 130–133.

10. Світліковська (Миколюк) О. А. До поняття концепту ЧЕСТЬ. Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та аспірантів. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. Т. 2. С. 110–111.

11. Світліковська (Миколюк) О. А. Секулярний символ честі у британському суспільстві. Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія «Філологічні науки. Мовознавство». Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2012. № 23 (248). С. 92–96.

12. Світліковська (Миколюк) О. А. Функціонування гоноративу в комунікативній культурі британців. Науковий вісник СНУ ім. Лесі Українки. Серія «Філологічні науки. Мовознавство». Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2013. № 18 (267). С. 172–176.

13. Світліковська О. А. Вербалізатори концепту “VALUES” у американській лінгвокультурі (на матеріалі масмедійних текстів). Актуальні питання іноземної філології. Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2020. № 13. С. 134–142.

14. Світліковська О. А. Кореляція вербальних та невербальних засобів в англомовних масмедійних мультимодальних текстах. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2020. № 45. С. 135–138.

15. Світліковська О. А. Лінгвокультурологічний аспект декодування англомовних масмедійних мультимодальних текстів. Філологічні науки в системі сучасного гуманітарного знання XXI ст.: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 25–26 грудня 2020 р.). Одеса: Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень», 2020. С. 59–62.

16. Світліковська О. А. Методологія та методика дослідження соціокультурних цінностей американського та британського етносів у

сучасних масмедійних текстах. Філологічні науки: сучасний стан та перспективи досліджень: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 11–12 грудня 2020 р.). Львів: ГО «Наукова філологічна організація “Логос”», 2020. С. 174–175.

17. Світліковська О. А. Реалізація соціокультурних цінностей американців та британців у вербальних та невербальних засобах як складниках масмедійних текстів. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації». 2020. Т. 31 (70). № 4. С. 177–183.

18. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми. Полтава : Довкілля, 2018. 712 с.

19. Серіал “Корона”: Історія, факти та лексика URL: <https://novyny.top/suspilstvo/serial-korona-istoriya-fakty-ta-leksyka/> (дата звернення: 20.10.2024)

20. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. Київ : Знання, 2016. 344 с.

21. Andersen T. H., Boeriis M., Maagero E., Tonnessen E. S. Social Semiotics: Key Figures, New Directions. London; New York: Routledge/Taylor & Francis Group, 2015. 174 p.

22. Baker C. Sociolinguistics and Corpus Linguistics. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2010. 200 p.

23. Baldry A., Thibault P. Applications of Multimodal Concordances. HERMES. Journal of Language and Communication in Business. 2017. No. 21 (41). P. 11–41.

24. Bardin L. Le texte et l'image. Communication et langages. 1975. No. 26. P. 98–112.

25. Barnes B.S. An Introduction to Visual Communication: From Cave to Second Life. New York. Peter Lang Publishing. 2019. 273 с.

26. Bartolomeo P. The Relationship between Visual Perception and Visual Mental Imagery: a Reappraisal of the Neuropsychological Evidence. *Cortex*. 2018. No. 38 (3). С. 357–378. URL: (дата звернення: 20.10.2024).
27. Barzini E. *Non-verbal Communication*. New York. 2020. 231 с.
28. Bateman J. *Text and Image: a Critical Introduction to the Visual Verbal Divide*. London. Routledge. 2014. 276 с.
29. Bazerman C. Intertextuality: How Texts Rely on other Texts. In: C. Bazerman P. Prior (Eds.) *What Writing Does and How It Does It*. Mahwah. Lawrence Erlbaum. 2020. С. 83–96.
30. Bell A. *The Language of News Media*. Blackwell Publishers. 2023. 277 с.
31. Berger A.A. *Signs in Contemporary Culture. An Introduction to Semiotics*. New York. Longman. 2018. 196 с.
32. Berger A.A. *Seeing is Believing: An Introduction to Visual Communication*. 4th ed. McGraw-Hill Education. 2012. 267 с.
33. Bilsky W. Toward a Theory of the Universal Content and Structure of Values: Extensions and Cross-Cultural Replications. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2020. С. 878–891. URL: (дата звернення: 20.10.2024).
34. Buller D.V. Woodall W.G. *Nonverbal Communication*. New York. Harper Collins. 2020. 482 с.
35. Calhoun C. *Critical Social Theory: Culture History and the Challenge of Difference*. Cambridge. Wiley-Blackwell. 2020. 356 с.
36. Cameron D. Verbal Hygiene. In: R. Mesthrie (Ed.) *Concise Encyclopedia of Sociolinguistics*. Oxford. Elsevier. 2020. С. 688–690. URL: (дата звернення: 20.10.2024).
37. Campbell J. *Honour Family and Patronage*. Oxford. Clarendon Press. 2018. 393 с.
38. Campbell N. *American Cultural Studies: An Introduction to American Culture*. London. Routledge. 2020. 352 с.
39. Cattell R. *Personality and Social Psychology*. New York. 2019. 334 с.

40. Coates J. *The Semantics of the Modal Auxiliaries*. London. Croom Helm. 2020. 259 с.
41. Papafragou A. *Inference and Word Meaning: The Case of Modal Auxiliaries*. *Lingua*. 2020. No. 105. С. 48–54. URL: (дата звернення: 20.10.2024).
42. Collins C. *Intermediate Dictionary of American English*. 1st ed. Boston. Thomson Heinle. 2020. 1084 с.
43. Collins H. Braham C. Heinle H. *Cobuild Intermediate Dictionary of American English*. 1st ed. Boston. Thomson Heinle. 2020. 1084 с.
44. Crang M. Thrift N. *Thinking Space*. London. Routledge. 2020. 400 с.
45. Crystal D. *The Cambridge Encyclopedia of the English Language*. 2nd ed. Cambridge. Cambridge University Press. 2020. 506 с.
46. Crystal D. *The Language Revolution*. Cambridge. Polity Press. 2020. 152 с.
47. Culler J. *The Pursuit of Signs. Semiotics Literature Deconstruction*. New York. Cornell University Press. 2020. 242 с.
48. Cutting J. *Pragmatics and Discourse*. 2nd ed. London. Routledge. 2020. 239 с.
49. Davies J. *Escaping to the Borderlands: An Exploration of the Internet as a Cultural Space for Teenaged Wiccan Girls*. In: K. Pahl J. Rowsell (Eds.) *Travel Notes from the New Literacy Studies: Instances of Practice*. Clevedon. Multilingual Matters. 2018. С. 57–72.
50. Dicks B. Soyinka B. Coffey A. *Multimodal Ethnography. Qualitative Research*. 2018. Vol. 6 (1). С. 77–96. URL: (дата звернення: 20.10.2024).
51. Dijk T.A. van. *Discourse as Interaction in Society*. In: T.A. van Dijk (Ed.) *Discourse as Social Interaction*. London. Sage Publications. 2018. С. 1–37.
52. *Netflix plans original UK drama about the Queen*. BBC News. 2019. Лондон. URL: (дата звернення: 10.10.2024)

53. Brown M. The Crown: Claire Foy and Matt Smith on the making of the £100m Netflix series. The Daily Telegraph. 2018. Лондон. (дата звернення: 10.10.2024)
54. Singh A. £100m Netflix Series Recreates Royal Wedding. The Daily Telegraph. 2021. Лондон. URL: (дата звернення: 10.10.2024)
55. Smith R. The Crown: What year did Series 1 finish? What will be in season 2? Daily Express. 2020. Лондон. (дата звернення: 10.10.2024)
56. Thorpe V. Why Britain's psyche is gripped by a different kind of royal fever. The Guardian. 2024. Лондон. (дата звернення: 10.10.2024)
57. The Crown Season Two: Representation vs Reality. Netflix. 2023. Лондон. URL: (дата звернення: 10.10.2024)
58. The Crown Season 1. British Board of Film Classification. 2016. Лондон. URL: (дата звернення: 10.10.2024)
59. Kickham D. Matt Smith's Netflix drama The Crown gets premiere date. Entertainment Weekly. 2018. Нью-Йорк. URL: (дата звернення: 10.10.2024)
60. Claire Foy and Matt Smith face the challenges of royal life in new extended trailer for Netflix drama The Crown. Radio Times. 2019. Лондон. URL: (дата звернення: 10.10.2024)